

Jak vykládat sny

Jaromír Medo

Jak vykládat sny

ukázka

Plnou verzi knihy naleznete na stránkách www.medo.cz

Jaromír Medo

Licenční ujednání: Kniha Tajemství řádu nevědomí je určena pouze pro osobní použití bez možnosti další distribuce či jiného šíření bez písemného svolení autora. Dílo se nesmí kopírovat, přenášet či jakkoliv reprodukovat a modifikovat (například na jiných webových stránkách nebo tiskopisech. Uveřejnění v jiných literárních dílech, kandidátských pracích lze pouze se souhlasem autora. Distribuce kopie této knihy není povolena. Případné zájemce o knihu odkažte, prosím, na stránky www.medo.cz

© Copyright 2014 by Jaromír Medo

Jak vykládat sny

I. Úvod

Tato kniha je určena všem, kteří chtějí proniknout do podstaty snů a plně pochopit jejich symbolický i skutečný význam. Kniha není jednoduchým a podle mne degradujícím návodem, který byl v posledních několika staletích na výklady snů používán. Takže nic neříkající výklady typu „vlnu vidět – bohatství nabudeš“ zde určitě nenajdete. Ve své podstatě se kniha vrací ke kořenům výkladu snů ve starém Řecku a ve starém Egyptě. Na těchto základech s novým náhledem na snovou symboliku, se zákonitým začleněním archetypů do snového vývoje, se může otevřít zcela jiná a živoucí kapitola komunikace denního vědomí a snů. Jedině s plodnou spoluprací snů a denního vědomí můžeme efektivně podporovat vlastní životní cestu, vyvarovat se zbytečných osudových chyb a stoupat cestou za poznáváním sebe samých i svého místa ve světě.

Pro větší přehlednost a srozumitelnost jsou v této knize použity některé části knihy Tajemství řádu nevědomí. V této knize jsou také zveřejněné sny, které mi posílali čtenáři a známí a samozřejmě neuvádím vlastní sny, neboť jim je vyhrazena kniha Tajemství řádu nevědomí.

Protože mi občas bylo vyčítáno, že se na sny dívám pouze z mužské strany, požádal jsem kamarádku, která se sny již mnoho desetiletí zabývá, aby připojila své komentáře.

Irenka: Celý náš duševní život se rýsuje jako nikdy nekončící zápas mezi vědomým a nevědomým chtěním, mezi odpovědným činem a neodpovědností našich pudů. Jen malá část našich „choutek“ dojde v nás k uskutečnění. Různé žádostivosti tísní člověkovu hrud'. Chtíče kvasí, roste utajená ješitnost, žádostivost, závist. Jedovatá změť, nahromadění nejrůznějšího odpadu, nemoci i úrazy těla a duše. O pocity strachu není nouze.

Jen málo jedinců si plně uvědomuje, že nejsou na řešení problémů života sami. Mají přece své sny. Jsou sice i tací lidé, kteří řeknou, ne, já sny nemám. To je nesmyslné tvrzení, pouhá nezkušenost s bytím, existencí člověka. Sny jsou zvěstováním vůle, niterné dosud utajené, Mohou dokonce nahradit čin ve stavu bdělém. Zařídí odtok odpadu, zbaví nás bolestí, strachu. Jde vlastně o „zповěď“ zevnitř ven. O možnost prožít TO, co jsme kdysi zavrhlí, bez vyřešení někam hluboko ukryli, zastrčili.

1. Co je dobré vědět o snění a snech

REM fáze spánku

Za posledních 70 let se ve výzkumných laboratořích některých vědeckých ústavů po celém světě prováděly zajímavé výzkumy snících osob, při nichž byly zkoumány různé tělesné funkce (aktivita mozku, pohyby očí, svalové napětí, srdeční a dechová frekvence). Z těchto výzkumů bych vyzdvihl zajímavý objev REM (Rapid Eye Movement) fázi ve spánku, které se dostaví v průběhu noci asi čtyřikrát. REM fáze je zajímavá tím, že se oči snícího pohybují nápadně rychle, jakoby snící sledoval snový děj. Možná tak byl nalezen fyzikální důkaz jednoho druhu snění. Dalšího překvapení se vědci dočkali, když zkoumali REM fáze spánku u různých věkových skupin. Zatímco spánek novorozenců tvořila z 50 procent fáze REM, u pětiletých dětí tento poměr poklesl na 25 procent, u mladistvých na 20 procent a u dospělých se stabilizoval tento poměr na 15 procentech. Čeho je to důkazem? Snad toho, že obrazy hmotného světa a tělesné pocity postupně vymazávají schopnost člověka pohybovat se ve světě nevědomí?

Z mnoha jednotlivých výzkumů tohoto fenoménu bych se ještě zastavil u stavu, v němž je člověku bráněno snít. Vědci budili snící vždy na každém začátku REM fáze, jež se ohlašovala zrychlenými pohyby očí. Takto bylo spícím lidem zabráněno ve snění, ale v žádném případě netrpěly nedostatkem spánku. Další noci se jejich REM fáze prodloužila, jakoby snící člověk doháněl ztrátu nerušeného snění z předešlé noci. Jakmile však bylo pokusným osobám bráněno ve snění (ale nikoliv ve spánku) po několik nocí, následovaly tělesné a především duševní potíže. Vědci tak zjistili, že podobně jako bez spánku nelze i bez snění vést zdravý život.

Člověk, podvědomí a kolektivní nevědomí

Podíváme-li se do prací známých psychologů, zjistíme zarážející nejednotnost a mnohé různorodé definice termínů podvědomí, nevědomí a nadvědomí. To vše bylo způsobeno pohledem zevnějšku, který vycházel z různých zkušeností jedinců zabývajících se těmito tématy. Jedinou možnou metodou správného zkoumání těchto termínů a jejich obsahů je zvnitřnění a pohled z vnitřku vně, pak se obsahy těchto definic téměř jednoznačně vůči sobě vyhraní.

Podvědomí člověka obsahuje všechny informace, vztahující se k jedinci, informace, jež jsou pod prahem uvědomování. Podvědomí, kromě téměř neviditelného řízení těla na všech úrovních, nezastupitelně vniká do života člověka pomocí vnitřních popudů, předurčených schopností a vede člověka životem. Dokud člověk bez výhrad plní vzorce skryté v podvědomí, tak vlastně žije na autopilota. Opakem života na autopilota je vědomé žití (více o tomto v archetypu Pozornost), které je hlavním nástrojem k poznávání nevědomí a jeho bohatých obsahů. Nevědomí je nadčasová oblast bytí, obsahuje všechny informace, vztahující se k přírodě, zejména pak k lidskému rodu, neboť právě tyto obsahy jsou lidskému jedinci nejbližší. Nadčasovost nevědomých obsahů je patrná na první pohled, proto se zkoumavému duchu ze stavu přítomnosti zjevuje minulost i budoucnost zcela bez hranic pomyslného času. Nadvědomí je vlastně nevědomím, které lidé používající tento název, považovali za vyšší skutečnost. Tento termín nebudu z pochopitelných důvodů neurčitelnosti všeobecné hranice „vyšší a nižší“ používat.

Mnohého čtenáře napadá otázka, proč se právě takto podvědomí chová, proč určuje naše schopnosti, proč nám do vínku dává neschopnost v určitých oborech a činnostech, proč nám připravuje právě takový osud, proč nám jednou nabízí slast a podruhé strast. Původcem všeho takového kolotání je osobní karma jednotlivce, jež má v sobě zakódované veškerá naše přestoupení minulosti. Prvním a zcela jasným okruhem, v němž se každý člověk pohybuje a z něhož čerpá nejsilnější dojmy, je denní vědomí, které se skládá ze všech smyslných vjemů, ze všech pocitů a ze všech myšlenek, které prolétnou myslí člověka v době bdění. Po druhé oblasti podvědomí si definujeme i třetí oblast, z níž člověk může čerpat nepřeborné informace, oblast, jež se nazývá kolektivní nevědomí. Kolektivní nevědomí se nevztahuje pouze k hmotnému světu a tvorům v něm žijícím, ale je souhrnem veškerého vědomí všech 31 světů ve 14 sférách, přičemž je zcela samozřejmé, že ve snech, vizích a meditacích nejčastěji proniká do kolektivního nevědomí lidstva. Podle morální úrovně člověka, podle schopnosti očistit se od závislosti a podle touhy a skrytých přání, pak nevědomí napájí sny člověka z prožitků denního vědomí, z osobního podvědomí a z kolektivního nevědomí.

Žije-li člověk svůj život obrácen do světa, jen k hmotným skutečnostem a v touze ukájet vlastní smysl, pak bude nevědomí zásobovat jeho sny pouze stejnými obrazy a vystačí si pouze s informacemi denního vědomí (takový člověk ve snech prochází téměř stejným životem jako v denním vědomí, nezabývá se obsahy vlastního nitra a pudová nutkání nazývá city a láskou). Významný posun k lepším prožitkům zažívá člověk, který se zabývá v denním vědomí uměním, jež se stává i vyjádřením vnitřních obsahů duše, nevědomí si už u takového člověka nevystačí s běžnými obrazy denního vědomí, ale je nucené čerpat citové obrazy z podvědomí a pokud zde nejsou obsaženy, pak z kolektivního nevědomí. Ještě radikálnější změnu ve snové náplni člověk zažije, když svou pozornost otočí k ideálům a duchovním otázkám, neboť pak nevědomí podporuje bytostný rozvoj snícího z pokladnice archetypů, aby hledajícího dovedl k poznání vlastní přirozenosti. Jakmile se člověk svým vědomím dostane na hranici transpersonálního já, opustí svým vědomím svět jmen a tvarů, nevědomí již v podvědomí ani v kolektivním nevědomí lidstva nenalezne adekvátní obraz a bude muset pro podobný obraz sáhnout do kolektivního nevědomí vyšších sfér, aby se ve vědomí člověka objevily

obrazy různých forem existence, jež se nemusí vázat na žádný tvar. Ovšem tato oblast a tyto prožitky jsou tak záhadné a odlišné od všeho lidského, že jsou prakticky nesdělitelné a záleží na každém člověku, zda se dokáže k těmto prožitkům přiblížit a prožitím je poznat.

Ještě bych rád upřesnil obsah slova soucit, které je nejen v této knize tak často zmiňováno. Setkal jsem se v některých textech psychologického zaměření s jiným obsahem slova soucit, zatímco původní obsah slova soucit převzal spíše význam slova rozcitlivělost. První obsah slova soucit v některých textech posledních desetiletí přebírá slovo soucítění. Kam se bude vývoj českého jazyka ubírat a jaké významy nejen výše uvedených slov v myslích lidí převáží, nedokážu odhadnout. Na počátku své duchovní cesty jsem vstoupil do proudu mystiky a tibetského buddhismu, proto jsem i převzal jejich terminologii a jejich výklady. Soucit je v těchto textech ctnost, soucit je proces mravní očisty, která musí nezbytně podírat stav osvícení. Pouze mystik naplněný soucitem roste v harmonii a cíleně rozvíjející se soucit jej ochraňuje před duchovním a mravním pádem. Soucit je předpokladem vykonávání skutků ctnosti ve správném čase a na správném místě ke skutečnému dobru druhých. Takový soucit je ctnost odosobňující a očišťující. Jakmile ale „soucitné“ jednání posiluje ego (neodosobňuje), pak se skutečný soucit stává hodně vzdáleným cílem. V žádném případě není soucit lítost a pláč nad neštěstím druhých a dobré skutky bez myšlení. Soucit se vždy dotýká srdce, nesprávně chápaný soucit zůstává pouze v myšlenkách a je snadnou kořistí ega, které jej zneužívá ve svůj prospěch. Člověk, který nepochopil pravou podstatu soucitu, je při sebevětších darech jen vypočítavým obchodníkem a nikoli soucitným člověkem.

Výklad snů a kolektivní nevědomí

Důležitým okamžikem u výkladu snů je určení postav vystupujících ve snu. Přesněji řečeno určení, zdali se ve snu jedná o objekt či subjekt. Je nutno si uvědomit, že režisérem snu je nevědomí, které nám ukazuje naše závadné postoje v denním vědomí. Nevědomí podle potřeby obsazuje "herce" ve snu. Protože člověk není tvor sebekritický, promítá nevědomí ve snech špatné vlastnosti do postav kolem něj (ve skutečnosti to jsou personifikace jeho vlastností, závislosti a morálních pochybení) a snaží se ve snicím vyvolat kladnou odezvu – tedy pochopení těchto vlastností a odpuštění, čímž se člověk posouvá na vyšší úroveň chápání probíhajících prožitků. Personifikovat se mohou také kladné vlastnosti jako skuteční představitelé podstaty nevědomí. Pak se personifikují vlastnosti a stavy, které se mohou stát motorem našeho postupu k poznání. Ve snech jako v každodenním životě platí tato pravda:

„Vlastnosti, kterých jsme se zbavili, tolerujeme u druhých lidí. Vlastnosti, které nenávidíme u druhých, jsou ve skutečnosti naše přítomné vlastnosti, kterých se chceme podvědomě zbavit a naivně si myslíme, že ukázkou nenávisti a odporu ukazujeme svou morální bezúhonnost.“

Špatné vlastnosti mnoha různých personifikací se nejviditelněji ukazují v archetypu Stín, někdy i v archetypu Anima – Animus, dobré vlastnosti se nejčastěji ukazují v archetypech Moudrý stařec a Pozornost. Když jsme si probrali místo subjektu ve snech, nezbyvá, než přistoupit k objektu. Prozatím ponecháme rozdělení subjekt – objekt v platnosti. V pozdějším vývoji se tento rozdíl stírá a přecházíme v chápání všeho jako subjektu. Zde si vzpomínám na poučku z Tibetské knihy mrtvých: „Ať vidíš jakkoli hrozivé a děsivé jevy, poznej je jako své myšlenkové útvary!“ U běžného denního a snového života je třeba tuto poučku (prozatím) mírně upravit a chápat takto: **”Vše, co vnímám, je pouze odraz Božího snu v mé mysli!”** Pokud je mysl lidská, je i chápání světa lidské, když se mysl stane božskou, stává se i chápání světa božské. Mysl je pouze zrcadlem skutečně žitého stavu.

Ještě bychom si mohli zopakovat obsah pojmů – kolektivní nevědomí a osobní nevědomí čili podvědomí. Již oba názvy napovídají určení těchto aspektů. Kolektivní nevědomí je hlubší a podstatně rozsáhlejší vrstvou obrazů, informací, zkušeností, archetypů a bytostí; je vrstvou, jež nezná hranice světů a činí prožitky neomezenými. K nalezení klíče od tohoto vzácného pokladu je třeba otevřít vlastní nitro skutečnému zkoumání. Pokud je nitro uzavřeno zájmem o vnější svět, pak je člověk pouze ve vleku vnitřních osobních pudových sil a může čerpat zkušenosti pro život převážně z osobního nevědomí, tedy ze zkušeností denního života a z podvědomí, odkud vycházejí informace, zkušenosti a obrazy blízké prožívání v denním vědomí. Takový člověk se stává lehkou ovladatelnou nástrojem pro vládnoucí vrstvu

společnosti, aniž by tušil, že vlastně žije jako otrok cizí vůle a vlastní nižší přirozenosti. Čerpat zkušenosti pouze z denního vědomí a podvědomí, kde jsou uloženy informace o denním životě a kousek pod nimi o minulých osobních životech, je omezujícím faktorem pro skutečně svobodomyšlného člověka.

Problematika osobního a kolektivního nevědomí by se dala přirovnat ke skvostnému královskému paláci o tisíci místností. Setrvává-li člověk na úrovni osobního nevědomí, pak dlí v koutečku jediné místnůstky pro služebnictvo, v místnůstce bez oken i světla a ostatní místností, haly a sály jsou zapovězeny bytostným zájmem o ten jediný kout mysli si, že nic dalšího neexistuje. Takový člověk ponechává bez povšimnutí rozlehlé prostory nádherně vyzdobených sálů, skvostných salónů a dalších krásných pokojů. Je hřích proti nám samým nechávat královský palác bez povšimnutí. Člověk by měl vyjít z omezenosti jediné místnosti, ať jeho bytost pozná taje těch 999 místností paláce zvaného kolektivní nevědomí. Měl by být jako malé dítě a objevovat nový svět, ale jen pozorovat a zkoumat, nechťit jej vlastnit, jen se dívat na tu nádheru s láskou v srdci a pak mu bude umožněno nekonečnou milostí lidské podstaty spatřit korunní sál královského paláce. Po vlastní korunovaci se palác stane jím a on palácem, aby vše prohlédl jako projeveného Boha.

Počátkem objevů místností královského paláce je obrazně řečeno sestup do podzemí, kde hrdina nalezne tu nejděsivější bestii, kterou kdy v životě viděl, ale každý sestup předznamenává budoucí vzestup. Sestup do nitra je sice zpočátku bolestný, neboť zde nalezneme to nejhorší z nás samých, ale postupně, až pročistíme nitro od nánosů netlumených chťičů, závislostí a hloupých přání, prohlédneme a konečně poznáme sebe samé, svou vlastní podstatu. Nebude to najednou, jako se najednou nezbavíme závislostí, ale pomaloučku polehoučku se bude mlha rozplývat, až slunce poznání roztrhá poslední cáry mlžného oparu.

Opakování snů

Jestliže dítě nezvládne učivo svého ročníku, pak musí ročník opakovat, a stejně je to i se sny. Pokud člověk nedokáže na sen adekvátně reagovat (buď vědomě, nebo alespoň podvědomě), použije nevědomí stejný nebo podobný sen znovu. Nejen v tomto případě je nevyložený či nepochopený sen jako nepřečtený dopis. Opakování snů je důkazem toho, že snící opomíjí skutečnosti vyvěrající z jeho vlastního nitra. Tento stav je u materialisticky smýšlejících lidí a u lidí povyšujících smyslnost nad citové prožitky častý a musím zdůraznit, že pro správný duševní a duchovní vývoj velice nezdravý.

Má cenu zabývat se sny?

Tak jako dítě musí dospět do určitého věku, aby mohlo jít do školy, tak i dospělý člověk musí dospět, aby se mohl zabývat obsahy vlastního nitra. Samozřejmě, že člověk, žijící pudový život, utápějící svou smyslnost v hmotném světě, člověk, jehož sny nepřekročí hranice denního vědomí, není absolutně připraven k práci s vlastními sny. Naopak člověk citový, člověk hledající smysl života, podstatu světa a smysl své existence je už směřováním svého vědomí předurčen k úspěšné práci s obsahy vlastního nitra a současně ke smysluplné práci s vlastními sny. Možná někdo namítne, že umělec se také zabývá vnitřními obsahy a nevykládá si vlastní sny. Ale v podstatě umělec své niterné prožitky, včetně snů zhmotňuje pro druhé ve svém díle, které dokáže oslovovat další lidi, ale pouze ty, jež se ztotožňují se zobrazenými obsahy. Sen je velice často pro každého umělce významným stimulem k práci. Zatímco umělec velice složitě hledá cestu k zobrazení niterných obrazů, sen, který je vlastní všem lidem, se nabízí jako nejpřístupnější brána do vnitřního světa. Je na každém, zda má dostatek odvahy vstoupit. Již od pradávna se říká, že sen je zrcadlem stavu duše, proto bychom měli využít možnosti, která nám byla do vínku dána, a podívat se na sebe samé, podívat se, jací ve skutečnosti jsme.

Lucidní snění

V poslední době se stále častěji objevuje termín lucidita a lucidní snění, proto bych se tohoto tématu okrajově dotkl. Lucidita je jasnost, ostrost a bdělost vědomí. Týká se, jak denního života tak i snění. Lucidita se významně snižuje

emočními reakcemi člověka a zase naopak luciditu zvyšuje indiferentní přístup, který zabraňuje emočnímu vtažení člověka do okolních jevů. Chce-li někdo zvyšovat svoji luciditu, pak je nejlépe zaujímat k okolním dějům, k vlastním pocitům i k vlastním myšlenkám polohu nestranného a nezávislého svědka. Když je lucidita posílena v denním vědomí, pak zákonitě proniká i do snů, které jsou pak jasnější, ostřejší a ve vyšší fázi si můžeme uvědomovat fakt, že sníme. Lucidita není stálá, nýbrž kolísá v závislosti typu člověka. U někoho je nejsilnější v ranních hodinách, u jiného ve večerních, ale většina lidí se dokáže přizpůsobit a může čas a sílu lucidní vnímání posouvat dle své vůle. Jakmile lucidita člověka vzroste na určitou úroveň, uvědomí si v samotném snu, že sní, pak hovoříme o tzv. lucidním snění, které samozřejmě má mnoho úrovní. Schopnost lucidního snění přináší možnost aktivně ovlivňovat obsah snů. Tento proces se nazývá „Řízená imaginace“ a obšírně o něm hovoří stejnojmenný archetyp z knihy „Tajemství řádu nevědomí“. Možností jak ovlivňovat sny se zdá být nekonečné – od létání, přes proměnu prostředí či předmětů až k proměně snových bytostí. Otázkou ovšem zůstává, k čemu tato neobvyklá schopnost člověku bude. Z vlastní praxe jsem poznal, že pro duchovní vývoj má veliký význam ve stavu lucidního snění praktikovat různá duchovní cvičení, jejich účinek je podle tibetské tradice až devětkrát účinnější, než stejná praxe v denním vědomí. Lucidní snění může být přínosem ke zbavení se různých nočních můr, nemocí, k poznání iluzorního hmotného světa nebo smrti jako přestupní stanice života. Lucidní snění také dovoluje snícímu smysluplně interpretovat jeho sny buď v průběhu snění, nebo ihned po probuzení. Zbývající magické koušky ve snech jsou jen ztrátou drahocenného času, který nám byl dán k poznání pravé skutečnosti.

Mnozí lidé zabývající se lucidním sněním vyzdvihují pocit vnitřní svobody, který jim vědomé snění přináší. Ale tato svoboda je zažívána pouze v některých snech a člověk by neměl zůstat přízemním a měl by chtít zažívat stejný pocit osobní svobody i v denním vědomí. Jedinou cestou, jak tento pocit zažívat trvale, je odstranění „života na autopilota“ a navození stavu „vědomého žití“. O tomto tématu i cestě k uskutečnění stavu vědomého žití hovoří archetyp Pozornost knihy „Tajemství řádu nevědomí“.

Jednou z nejdůležitějších otázek je, kdy se stává technika lucidního snění brzdou duchovního vývoje. Domnívám se, že kromě závislosti neustále se zabývat prožitky lucidního snění, je to v okamžiku, kdy odhad uplynulého času ve snu odpovídá času, který uběhl v reálném hmotném světě. Jakmile k tomuto jevu dochází u snícího častěji, je jasné, že vzorec času z denního vědomí „narouboval“ na nezávislý čas, který používá nevědomí a který je vlastní i všem snům. Jakmile snící podobnou zkušenost zjistí, pak by měl v rámci lucidního snění vyzkoušet cvičení „sanjama“, které z pohledu snícího navrátí „času nevědomí“ správný význam a navíc jej posune i blíže k poznání. Závěrem o tématu lucidity už jen poznámku:

Lucidní snění by se nemělo stát cílem člověka, ale výhradně jedním z mnoha prostředků k poznávání sebe samých.

Sny a sex

Někteří lidé mi vyčítají, že se to ve vysvětlených symbolech jen hemží sexuálními výklady. Snažím se jim naznačit spojitost jejich denní náplně myšlí a jejich snů, snažím se jim vysvětlit, že když se člověk otočí do vlastního nitra, budou se hlavně zpočátku vyplavovat zejména pudové obsahy, které se po celá dlouhá léta bez povšimnutí a hlavně bez řádného zpracování ukládaly do nitra. Pak se začnou vynořovat nezpracované citové otázky, nezvládnuté vztahy. To je ten pověstný Augiášův chlév, o němž tak hezky hovoří báje o Heraklovi. Ovšem i při tomto vynořování nepříjemných obsahů si buďme jisti, že se jich vynoří pouze tolik, kolik jich můžeme zvládnout zpracovat. Nevědomí, odkud se vše niterně vynořuje, není naším nepřítelem, ale naším nejlepším spojencem a kamarádem.

Sex je významnou součástí prožívání současných lidí a zákonitě se stává i jedním z častých témat snů, proto lze ve snech zažívat sex všech forem, různé sexuální orgie, netušené extáze a nečekané orgasmy. V určitých fázích duchovního vývoje jsou takové sny vítaným zpestřením života, ale s postupujícím časem a prohlubujícím se poznáním člověk zjišťuje negativní vliv podobných snů na svou psychiku a ubíjející nedostatečnost svého přízemního života. V tomto období začne upřednostňovat zcela jiné obrazy, ale psychologická setrvačnost mu do snů dodává vytěsňené a nyní už

nechtěné obrazy sexu. Ještě silněji podobné obrazy vnímá člověk, který se vydá cestou pohlavní čistoty, cestou celibátu. Pro takového člověka jsou sexuální sny pokušením, kterému je třeba odolat. Je jasné, že hlavně na počátku této náročné cesty často pokušení podléhá, neboť zažitý vzorec chování nelze mávnutím kouzelného proutku z mysli vymazat.

Další významnou oblastí, z níž nevědomí čerpá sexuální sny, je archetyp Bazální perinatální matrice, kterému je věnována stejnojmenná kapitola v knize „Tajemství řádu nevědomí“. Tento archetyp čerpá a přeprocovává prožitky porodu do zákonitých forem a scén, které po zvnitřnění povstávají ke svému snovému životu. Proto se mohou sexuální sny naplněné mimo běžné formy sexu i homosexualitou, sadismem či masochismem, agresivitou, skupinovým sexem, skatologií objevit i v myslích mladých lidí či dětí, kteří nebyli s touto tematikou seznámeni. Je zajímavé, že sexuální obrazy tohoto archetypu jsou podstatně emotivnější než běžný sex denního vědomí a zákonitě jsou uloženy v myslích všech lidí bez rozdílu, ač většinou v latentním stavu.

Dětské sny

Již v počátcích své práce se sny jsem měl to štěstí slyšet množství dětských snů a udělat si vlastní úsudek na toto téma. Kládl jsem si otázku, zda se dětské sny odlišují od snů dospělých. Zpočátku jsem byl šokován, kolik přenesených sexuálních symbolů v dětských snech existuje, ale postupem času jsem pochopil, že tato sexuální symbolika je v dětských duších v latentní formě a má za úkol pomaličku a nenásilně připravovat děti k plynulému přijetí sexuality a vlastního sexuálního života. Jakmile člověk vstoupí do časů dospívání, nahrazuje se sexuální symbolika za různé formy sexuálního sbližování a také za otevřenější sexuální scény. Na otázku odkud se tyto zjevně neprožité zkušenosti berou, jsem našel odpověď o několik let později, když jsem se setkal s knihami profesora Stanislava Grofa a s jeho popisem bazální perinatální matrice. Jakmile plod vnikne děložním hrdlem do porodního kanálu, intenzivní stahy umožňují postupné posouvání plodu porodními cestami. Existencialismus druhé fáze archetypu Bazální perinatální matrice (uzavřená porodní cesta a začínající stahy) je nahrazen bojem o přežití, často se závěrečným prožitkem smrti. Mechanické tlaky stěn porodního kanálu způsobují trýznivou bolest a dušení, navíc při nevhodné poloze pupeční šňůry (obtočení kolem krku, zkrácení v důsledku obtočení kolem jiných tělesných částí, přitlačení ke stěně porodního kanálu apod.) dochází k násobení traumatizujících zážitků. A právě v tomto stádiu porodu přicházejí bohaté sexuální obrazy, včetně agresivních, sadomasochistických či dokonce skatologických (jako důsledek styku plodu s nejrůznějším biologickým materiálem). V třetí fázi archetypu Bazální perinatální matrice se může člověk střídavě ztotožňovat s obětí či útočníkem a v tom nejlepším případě být dokonce i nestranným pozorovatelem. Tyto obrazy jsou vtisknuty v duši každého člověka a zákonitě formují jeho duševní vývoj. U drtivé většiny lidí jsou uloženy hluboko v podvědomí a otevřeně nevystupují do vědomého prožívání či do snů. Obrat však nastává v okamžiku, kdy člověk obrátí pozornost do vlastního nitra (například meditací), teprve poté tyto obrazy z podvědomí pomalu vystupují do snů či meditačních prožitků. Důraznější průnik k těmto nevědomým obsahům psyché lze docílit pomocí drog, ale je to postup nanejvýš nebezpečný, neboť člověk neschopný najít tyto obrazy vědomou cestou (pomocí zvnitřnění) není k jejich přijetí a pochopení připravený! Z duchovního hlediska je to asi podobné jako když se žákovi mateřské školy, který neumí číst a psát, bude vysvětlovat větný rozbor.

Dětské sny na rozdíl od dospělých vynikají podstatně bližším vztahem k podvědomým obsahům psyché a samozřejmě k nevědomí jako celku a tedy i k archetypům. Nejsilněji je v dětské duši zastoupen archetyp Otec – Matka, neboť v jeho scénáři dítě touží nést pečeť Božského dítěte. Pokud se dítě v tomto scénáři pozná, pak nastupuje velice silný archetyp Numinózum, který pak dítě ovlivní na celý život silnou vírou v Boha. Podobně silný je vliv archetypu Víze budoucnosti a minulosti a je pošetilostí dospělých, že nenechávají zejména malé děti bez zábran mluvit o jejich snech a představách. Děti dokáží popisovat obrazy minulých životů (zejména toho posledního) s překvapivou znalostí pojmů a obrazů, které v tomto životě nemohly spatřit. Ale stačí, když je třeba jen jediný usadí slovy, že je to hloupost, a dětský vnitřní svět se uzavírá před ostatními a po určité době i před samotným dítětem. Neskonalá arogance dospělých tak boří ideální představy zrcadlicích se duší, které ještě nejsou znečištěny obrazy hmotného světa. Najde se jen málo moudrých, kteří nechají dítě o těchto obrazech hovořit. Přitom tyto vnitřní obrazy na rozdíl od pošetilé nadřazenosti dospělých dokonale

formují dětskou duši. Další archetyp mocně prožívaný dětmi je překvapivě archetyp Anima – Animus. Zejména jeho duchovní část (princ a princezna jako duchovní animus a duchovní anima) v návaznosti s archetypy Stín (zlo), Hrdina (vítězící dobro), Moudrý stařec (dobrý čaroděj), Poklad (hodnota duchovní versus materiální), Řízená imaginace (let snícího dítěte, kouzla a nadpřirozená moc). Z tohoto výčtu lze jasně rozpoznat scénář většiny pohádek, které mají podobně pozitivní vliv na správný duševní a duchovní rozvoj dítěte. Ale ve snech dětí se objevují i méně časté archetypy Témata zničení světa, UFO iniciační obřady, Alchymista, Coniunctio, Pozornost a Self.

Je třeba si uvědomit, že dětské sny mají podstatně blíže k Pravdě, než sny dospělých jedinců, proto by mělo být v zájmu dospělých poslouchat dětské sny a snažit se z nich pochopit tu nádherně jednoduchou cestu k poznání. Ne nadarmo Ježíš Kristus říkal:

„Amen, pravím vám, jestliže se neobrátíte a nebudete jako děti, nevejdete do království nebeského.”

Matouš 18/3

Přípravou k přijetí stavu dětské nevinnosti může být poslouchání a pochopení dětských snů a fantazií, přestože jejich fantasknost může mnohým činit velké problémy. Dalším zajímavým a podnětným tématem dětských snů je satira světa dospělých, světa těch, kteří ve jménu blaha svých dětí odmítají vše dětské, kteří fantazii neurvale stříhají sněhobílá křídla, kteří v dětských duších rozbíjejí ideální vzor archetypů.

Setkáte-li se s vyprávěním dětí o jejich snech a fantaziích, zůstaňte v klidu, neokřikujte je, nechte je bez zábran mluvit, povzbuzujte je, ale nenuťte a zapisujte jejich prožitky. Děti také mnohem častěji a lépe vyjádří obsah snu kresbou, proto bychom jim měli dát prostor i pro toto názorné vyjádření. Můžete získat cenný materiál pro vlastní duševní a duchovní vývoj, můžete významně pomoci formovat dětskou duši tím nejmoudřejším přítelem a rádcem – nekonečným nevědomím.

Rozdíly mezi ženskými a mužskými sny

Myslím, že nejsou podstatné, ale zcela jistě existují rozdíly, které vyplývají z psychologické podstaty mužů a žen. Protože jsou ženy založeny více citově, jsou jejich sny orientovány právě citovým směrem, podstatně více je v nich preferována rodina a rodinné vazby, zatímco u mužů je přednější úspěch a zisk. V ženských snech je více rozhovorů a oproti mužským jsou blíže duchovní oblasti, naopak v mužských je zase více agresivity a ctižádosti, což je zařazuje do pudové oblasti. Ženské sny se odehrávají častěji ve známém a příjemném prostředí, mužské jsou odvážnější a pronikají do méně známého prostředí. Zvířata jsou ve snech žen převážně malá a krotká, ve snech mužů velká a nebezpečná, což symbolizuje chápání pudových obsahů vlastní psyché.

Je samozřejmé, že se podobnými rozdíly nedá vytvořit jasná hranice mezi sny žen a sny mužů. Existují citově založení muži, jejichž sny se více podobají ženskému modelu a naopak existují ženy, kterým jsou vlastní mužské vlastnosti i mužské sny. Proto považují podobné rozdělování a hodnocení snů za ztrátu času. Ovšem pokud nahlédneme na sen z pohledu ženské a mužské složky psyché (anima – animus), pak můžeme poznáním vztahu těchto složek dospět k sjednocení na pudové a později i na citové rovině. O tomto tématu velmi obsáhle hovoří archetyp Anima – Animus.

Jak chápat sny

Prvním a nejdůležitějším krokem by mělo být určení charakteru snu. Je třeba si uvědomit, že sen zde není proto, aby nám ubližoval, ale naopak, aby nám pomáhal na cestě vzhůru, přestože může být bolestný a tragický. Považujme sen jako zprávu od našeho nejlepšího přítele (od nevědomí). Nevědomí nám podsouvá pouze takové sny, které nám mohou pomoci na cestě k sebezdokonalování. Sny, které by nám mohly ublížit, zůstávají hluboko pod hranicí denního vědomí a nebudou do vědomí vpuštěny, dokud nebudeme připraveni jejich obsah zdárně zpracovat. O skutečnosti, že nevědomí je náš nejlepší přítel, se přesvědčíte sami, nastoupíte-li cestu do nitra vlastní bytosti.

Sen je nám vždy ku pomoci, ať už v duchovní či materiální sféře. Sen pomáhá v duchovní sféře tak významným způsobem proto, že z lidského pohledu má nevědomí duchovní charakter. Je vlastní snahou nevědomí nás dovést

k duchovní pravdě lidské podstaty. Tohoto poznání dosáhne každý člověk, nastoupí-li duchovní cestu nechávajíc marného pachtění se za smyslovými požitky. Nevědomí nerozlišuje materiální a duchovní stejně, jako světec nerozlišuje pozemské a božské. Nevědomí i světec chápou vše jako projeveného Boha, proto nevědomí plní naše přání a pomáhá i v materiálním obohacování. Jen si vzpomeňme, kolik významných vynálezců přiznalo, že k jejich objevům jim významnou měrou přispěl sen.

Nevyhýbejte se negativnímu vysvětlení vašeho snu, neboť vyhledáváním stále pozitivních významů budete obelhávat sami sebe. Je nutné sáhnout i k negativnímu hodnocení a uznat například pudovou stránku sebe samého, protože to jediné je schopno nastartovat proces uzdravování. Je třeba si uvědomit, že i v negativním hodnocení je veliký kus pozitivního, neboť to negativní nás posílá do nitra a odtud čerpáme sílu k vítěznému boji. Uznat skutečnost, že máme d'ábla v těle či v mysli, je prvotním krokem k nalezení protikladných sil, jimiž eliminujeme zlo ve vlastním nitru.

Kompenzační a reduktivní sny

Sen kompenzuje či redukuje naše závadné vědomé postoje, někdy kompenzuje nedostatek, když se něčeho v běžném denním životě vzdáváme. Závadných postojů máme tolik, že nevědomí má co dělat, aby nás zásobovalo sny kompenzačního a reduktivního charakteru. Zde je třeba si uvědomit, že se nejedná pouze o činy, ale také o pocity a myšlenky. Vše je kompletní náplní naší bytosti, proto vše závadné musí být kompenzováno a vše povyšované či ponížované musí být redukováno. Co je závadné? Kdo určí, co se má za závadné, scestné a nadřazené považovat? To dělá ten, kým ve skutečnosti jsme – naše individualita skrytá v hloubi nevědomí pozoruje osobnost (ego vzniklé z naší svobodné vůle) a snaží se osobnosti zahleděné do světa pomáhat na cestě k prozření. Tato cesta by byla podstatně jednodušší, kdyby nevědomí mohlo zapomenout na svobodnou vůli člověka a mohlo přestat plnit naše hloupá přání (chtění a nechťení). Nevědomí musí neustále kličkovat mezi protiklady, do kterých jsme svázali naši osobní existenci, a dávat nám, co chceme, a vzápětí nás vyvarovat před tím, co nechceme. Uvedu několik příkladů kompenzačních a reduktivních snů:

Sen 1: *Tajně jsem opustil místnost a na chodbě jsem si s chutí zapálil cigaretu.*

Výklad 1: Snící v denním vědomí omezuje kouření, proto se jeho chtění přeneslo do snu. To je kompenzace nesplněného chtění v denním vědomí. Podobně se ve snech projevuje dieta, omezování spotřeby alkoholu, celibát či vegetariánství. Samozřejmě abychom se posunuli na cestě poznávání sebe samých dál, potřebujeme podobné sny zvládnout pochopením příslušné závislosti. Za pochopením závislosti přichází soucit se všemi, kteří námi překonanou závislost stále ještě mají. Míra soucitu nám pak ukazuje, jak s jednotlivými závislostmi na tom jsme.

Sen 2: *Ve snu jsem se setkal s mým neoblíbeným či dokonce nenáviděným politikem a dokonce jsem mu opravil automobil. Ve snu jsem jej nechápal tak negativně a dokonce jsem měl pro něj v určitém směru pochopení.*

Výklad 2: Také tento sen kompenzuje závadné myšlení v denním vědomí, proto snícího přivádí do zcela jiné role vůči neoblíbenému politikovi. A již v samotném snu je otupena závadná nenávisť vůči jedné osobě. Podobné sny doprovázejí jedince, kteří se vymezují vůči svému okolí a tvrdě odmítají jiné názory než vlastní. Emočně zatížení lidé jsou kompenzačními sny tohoto charakteru zásobeni poměrně často. Podobné sny ke svému údivu zažívají lidé, kteří se vymezují vůči určité skupině, národnosti či rase. Tak například skinheadovi přicházejí sny s přátelskými cikány, nebo člena bělošské rasistické organizace potkávají sny, kde je například zachraňován černochem. Ale také všeobecné odsuzování vede ke kompenzačním snům. Třeba člověk, který vidí zlo světa v Židech, se ve snech střetává s židovskými vědci, kteří posunuli naše poznání světa kolem sebe nebo s moudrými lidmi tohoto národa a pod tlakem viděných obrazů se postupně jeho nenávisť rozměšuje. Cestou z tohoto začarovaného kruhu je tolerance druhých, tolerance (nikoli přijetí) jejich názorů a směřování k soucitu.

Sen 3: *Ve snu jsem se ocitla v zaměstnání a svému šéfovi jsem vynadala. On na mne vyjeveně koukal a dokonce nebyl schopen ani reagovat. Ve skutečnosti se ale šéf chová jako neomylný diktátor. Kdybych s ním takto jednala, asi by mne na hodinu vyrazil.*

Výklad 3: Nevědomí, které se trpělivě stará o náš pokud možno plynulý vývoj, poznalo nezdravé ponižování, proto ve snu redukovalo nevyrovnaný pracovní vztah. Důležité je najít rovnováhu, samozřejmě svého vedoucího brát jako vedoucího, plnit pracovní příkazy, ale v žádném případě se před ním neponižovat. Samozřejmě že může nastat i opačná situace, když se před někým povyšujeme, pak ve snu je ponížený vyvýšen právě pro nalezení potřebné rovnováhy. Správný vývoj v této otázce by měl směřovat k toleranci, pochopení a v případě závadného jednání vůči sobě k soucitu s člověkem, který rovnováhu narušuje.

Výrazové prostředky snů

Sen s námi bude hovořit těmi výrazovými prostředky, které jsme schopni pochopit, ačkoliv se tak občas děje pouze podvědomě. Pro názornost uvedu jeden příklad. Před velkým indickým mudrcem a světcem Šrí Ramana Mahárišim bylo velké shromáždění. Tento světec, který dosáhl realizace již ve svých šestnácti letech, byl davem vyzván, aby jednoho z přítomných uvedl do samádhi. Světec odmítl, ale nakonec svolil a jednoho místního rolníka svým božským vyzářováním uvedl do samádhi, do stavu, který je nutný pro poznání pravdy a pro pozdější realizaci. Místní rolník byl udržován v samádhi po celý den a všichni přítomní v napětí očekávali jeho návrat do běžného stavu denního vědomí. Marně očekávali zrod nového moudrého světce. Když se probral a zjistil, kolik je hodin, začal láteřit, že za celý den nic na svém hospodářství neudělal. Přestože zažil jeden z vysokých duchovních stavů, nepochopil z něj nic. „Neházejte perly sviním“, říká jedno staré přísloví. Rolník ve své omezenosti nebyl schopen pochopit tak vysoké stavy a světec to samozřejmě očekával, věděl, že pro rolníka bude lépe žít jeho prostý a poctivý život, aby v jednom z příštích životů byl schopen kráčet duchovními stezkami. Stejně nevědomí nás nepřipravené nebude "bombardovat" neznámem, ale bude nás pomalu a trpělivě pro přijetí pravdy připravovat.

Sny a pravda o nás samých

Sen v plné nahotě ukazuje naši skutečnou tvář. Každý člověk jako lidská osobnost si občas v pyšné přetvářce namlouvá, jak je dobrý, jak je ohleduplný, jak je láskyplný, jak je tolerantní. Nevědomí vidíc nebezpečnou pýchu, ukáže zbloudilé osobnosti, jaká ve skutečnosti je. I v tomto případě se může jednat o reduktivní sen. Stud takového člověka zalije, když mu nevědomí ukáže skutečný stav jeho vědomí. Nebo obráceně, když si člověk vsugeruje, jak je nízký, zlý a nenávidný, nevědomí použije obrácených prostředků a povýší toto scestné myšlení jednotlivce. Ukáže mu vlastnosti, které jsou jeho podstatou a na nichž může stavět. Tato pomoc nevědomí člověka zase zahřeje a bude jej provázet na další cestě životem. Uvedu několik výňatků ze snů různých čtenářů, abych ukázal vývoj přijímání té nepříjemné pravdy o nás samých.

Sen 4: *Ve snu jsem procházel neuvěřitelně náročným dnem. Asi právě ta náročnost mne napasovala do role arogantního jedince, který všechny kolem ponižoval.*

Dodatek autora snu 4: *Sen byl pro mne šok, neboť takový vůbec nejsem. Připravuje mne sen na budoucí setkání s podobným arogantním člověkem?*

Výklad 4: Není možné, abyste ve snu vystupoval v roli, která není vaše. Tato role byla prozatím ukrytá hluboko v nitru, ale nevědomí tuto vaši vlastnost vytáhlo do snu k plnému prožití, abyste si uvědomil, že nejste tak tolerantní, jak si myslíte. A zda je sen přípravou na setkání s podobným člověkem? Může být, neboť arogance je právě vlastnost, s kterou se budete nyní potýkat, abyste ji pochopil a správným jednáním asimiloval. Když to zvládnete, aroganci druhých bude doprovázet osvobozující soucit.

Sen 5: *Ocitl jsem se v obchodě před regálem s množstvím lákavého zboží a najednou už moje ruce cpaly do kapes všechno možné. Netrvalo dlouho a byl jsem obklopen lidmi a pak vlečen do kanceláře k vyšetření celého incidentu.*

Dodatek autora snu 5: *Strašně jsem se už v samotném snu styděl za to, co jsem provedl. Po probuzení jsem se styděl ještě více a uvažoval jsem, zda jsem podobného jednání schopen normálně v životě a myslím, že určitě ne.*

Výklad 5: Na rozdíl od prvního snu, v němž snící svoji negativní stránku naprosto odmítá, nyní snící studem připouští svoji negativitu a buduje základy k odstranění jedné negativní vlastnosti. Vůle snícího v denním vědomí je natolik silná, že negativitě v denním vědomí nepodlehne, ve snu ovšem vládne nevědomí, které konfrontuje nejniternější vlastnosti s okolním světem a vede snícího na cestu sebezdokonalování.

Sen 6: Několik lidí mne nařklo, že jsem zpronevěřil nějaké peníze. Zpočátku jsem se bránil, a možná jsem mohl důkazy proti sobě znevážít a rozcupovat, ale najednou se ve mně ozvalo hlodající svědomí. Má obrana před nařčením se dobrovolně zhroutila. Přiznal jsem se. Vzápětí jsem seděl sám na studených kamenných schodech a přemítal jsem, jak chybu svoji napravit, jak peníze vrátit. Trestu jsem se nedočkal, neboť jsem se probudil.

Dodatek autora snu 6: Nerad to přiznávám, ale sen vystihnul jeden z mých prohrěšků minulosti. I když je mi vše nepříjemné, dost se mi ulevilo. Pokusím se napravit, co jsem kdysi pokazil. Nerad bych prožil něco podobného znovu.

Výklad 6: V prvním snu, snící svoji negativní stránku naprosto odmítal, ve druhém se stydí a připouští svoji negativitu a v tomto snu negativitu přiznává, a dokonce plánuje nápravu. To je správná cesta.

Plnění vytěsněných přání a karmických dluhů ve snech

Dostávám se k tématu, který je stěžejním bodem teorie snu Sigmunda Freuda. Ano, souhlasím s českým rodákem (1856 Příbor), neboť vytěsněných přání je ve snech skutečně požehnaně. Nalezl jsem jich bezpočet i ve svých snech. Je to logické, neboť žijeme ve světě, kde platí **zákon příčiny a následku!** Příčinou je přání – myšlenka – a ta se musí "vybít" splněním – důsledkem či následkem. Jinak se nemůžeme trvale povznést do stavu bez chtění i bez nechtění, do stavu klidu a míru, do stavu bytí. Nevědomí je neustále obtěžováno našimi častokrát protichůdnými přáními a stále se snaží tato přání plnit, a to i v případech, že jsou uložena hluboko pod prahem uvědomování, kam jsme je vytěsnili ze svého vědomí. Nedávno se mi zdál sen, že jsem vyhrál v nějaké loterii auto. Byl jsem z toho ve snu rozčarován. Po probuzení jsem si uvědomil, že před lety, kdy se mi rozpadalo staré auto, a neměl jsem prostředky na koupi nového, jsem si vroucně přál vyhrát auto. Jenže pár let po přání přišla změna životního stylu a auta jsem se vzdal, 12 let jsem ho neměl, a naučil jsem se auto nepotřebovat. Celou tuto anabázi samozřejmě nevědomí zná. Ovšem v prostoru je napětí mého starého přání a toto napětí se musí splněním vybit. Proto mne nevědomí neotravuje ziskem skutečného auta a přání splní (a rádo) ve snové rovině. Máme obrovské štěstí, že lze takto "umazávat" tisíce hloupých přání minulosti. Pro současnost mám vzorec pokud možno co nejméně si přát a žít s tím, že život mi dává vše, co potřebuji ke spokojenému životu. Tento vzorec chování se nelíbí spotřební společnosti, která "žije" z neustále většího chtění lidské populace, proto jsou tyto názory spotřební společnosti odmítány a občas i pronásledovány. Tento vzorec radím i vám, neboť v něm je štěstí svobody a nepopsatelný klid a mír.

S karmickými dluhy je to podobné jako s přáními. Platí zde karmický zákon = zákon zachování energie. Pokud někomu ublížíme činem, cítěním či myšlením, vytvoří tento čin, pocit, myšlenka či duševní stav napětí, které kráčí za námi jako následek, aby se v příhodný okamžik vybil stejným či podobným činem, pocitem, myšlenkou či duševním stavem vůči nám. Karmický dluh se může splácet odplatou, napětími a pocity, zrozením (každé zrození člověka je dobrovolné) či karmickým dědictvím, které jsme přijali jako potomci svých předků. Podmínky našeho života vycházejí z mravních dispozic našich předků. Proto si nestěžujme a snažme se duševně očišťovat a žít v mravnosti, aby naši potomci (nebo my po reinkarnaci) neproklínali naši generaci za nesnesitelný život, který jsme jim způsobili svou nenávistí, sociálními křivdami, materialistickým nazíráním na svět a chtíčem rozdychtěným naší živočišnou přirozeností. Ježíš Kristus ne nadarmo hlásal: "Své dluhy zaplatíš do posledního haléře!" Tak jako existuje karma osobní, tak existuje karma rodinná, karma měst, karma národa či karma lidstva. Vzpomeňme si na jednotlivce či národy, které v minulosti utlačovali, okupovali, znásilňovali a vyvražďovali, a pak si uvědomíme, co čeká některé osobnosti, pyšná města či hrdé národy v budoucích letech.

Svobodná vůle ve snech

Nevědomí a sny nikdy nepotlačují svobodnou vůli člověka. Na prvním místě všeho stvořeného je zákon příčiny a následku (karmický zákon), který se nedá obejít, nedá se přehlédnout, nedá se ignorovat. Po něm následuje zákon svobodné vůle, který můžeme v určité míře (pokud nejsme ve vleku žití nižší pudové přirozenosti) uplatňovat. Nevědomí jako představitel vyšší božské přirozenosti bude vždy tyto Boží zákony ctít, takže i sny budou ctít zákon příčiny a následku a zákon svobodné vůle člověka. Je paradoxem a nanejvýš smutnou skutečností, že lidé ve své valné většině jsou ovlivňováni nižší pudovou přirozeností, čímž jsou strháváni pudy a mohou činit svobodná rozhodnutí

pouze v rozmezí tlaků živočišných pudů. Svobodné rozhodnutí vlastního osudu leží daleko mimo jejich možnosti, aniž by byli schopni si to uvědomit. Pak jim zbývá smířit se s osudem a výslednou karmu (za činy v minulosti), vyrovnat se s příčinou, čímž se vyrovná karmický účet, nebo v horším případě proklínat svůj osud a výsledná karma se stane příčinnou. Takto se neustále zhoršují životní podmínky lidí až ke stavům, že už je nebude možno prožívat v lidském světě. Na tomto je založena moudrost indického lidu, který pokorně přijímá svůj osud a na druhé straně je tímto faktem zatížena hloupá neváženost mnoha lidí západního světa, kteří proklínají osud jen proto, že nevlastní tolik jako jejich soused, že nevypadají jako filmová hvězda, že se jim nedostalo tolik hmotných darů jako jiným více "šťastným" lidem.

Sny jako protiklad dennímu vědomí

Současná psychologie považuje sen pouze za opětovné vybavování prožitků za bdění, do něhož často vstupuje psychické přepracování. Pokud by to byla pravda, pak bychom stáli na úrovni mechanických strojů a lidská kultura by neměla spisovatele, vynálezce, filozofy, myslitele, neměla by to jediné cenné dědictví, na které může být hrdá. Kdyby byl sen jenom mechanickým odleskem života v hmotné rovině, stal by se člověk pouhým podsvinčetem, jemuž by stačilo naplnit žlab a jednou za čas se pokusit o rozmnožení. Naštěstí tomu tak není. Jakmile se člověk vydá cestou sebepoznání, zjistí, že sen je příjemnou oázou, v níž spočine lidská, světem unavená mysl, poznává, že chce-li porozumět světu, musí především porozumět sám sobě, svému nitru i svým snům. Sny se pro hledajícího člověka stávají mocným nástrojem poznávání sebe samého a v určitých fázích duchovního vývoje dokonce zjistí, že sny mají stejný význam pro život člověka jako prožitky denního vědomí, že ve snech lze karmická napětí tvořit ale i vybíjet. Pro takového člověka mají sny, obrazy hmotného světa, pocity i myšlenky stejnou hodnotu, která je zde pouze proto, aby pomohla zbloudivšímu člověku najít cestu zpět do jednoty Boží.

Pracovní sny

Je zcela zákonitě, že jedním z nejčastějších symbolů v našich snech bude naše zaměstnání. Denní vědomí a sny jsou spojené nádoby a jejich obsahy spolu navzájem velice úzce souvisí, proto se nám do snů tak často nasouvají pracovní sny. Když pracujeme třetinu svého pracovního dne, zajisté budeme občas pracovat i ve svých snech. Pracovní sny (ze svého současného zaměstnání) zesilují, když před sebou tlačíme mnoho úkolů a nedokážeme tyto úkoly v řádné pracovní době zdolat nebo když se vyhýbáme určitým pracovním výkonům ve svém zaměstnání. Z hlediska výkladů snů je dobré tyto pracovní sny ze svého pracoviště pominout a snažit se dostat k jiné práci, která už nese plnou symboliku, kterou naleznete ve Snáři sebepoznání. Abych uvedl příklad. Když sekretářka vedoucího ve snu řeší administrativní úkoly, pak dohání zameškané, připravuje se na budoucí úkoly, nebo kompenzuje nevykonané práce. Tyto obrazy bych nezatěžoval zbytečnými výklady. Ale když tato sekretářka ve snu pracuje v kamenolomu, pak tento obraz práce nese plnou symboliku se Snáře sebepoznání. Ovšem pokud se na snovém pracovišti řeší citové vazby a vztahy, pak je třeba se těmito obrazy zabývat. Někdy se může do pracovního snu dostat netradiční symbol, který může rozhodnutí o potřebnosti výkladu přehodnotit. Například sekretářka konečně zpracuje horu papírů a pod nimi najde zářivý diamant. Pak je v tomto snu prvořadý symbol diamantu a práce byla prostředkem k jeho dosažení. Bylo by škoda podobný sen si nevyložit.

Velké či malé sny?

I zdánlivě malý povrchní sen může mít hloubku skutečného poznání. Příkladů na první pohled bezvýznamných snů, které se nakonec ukázaly jako moudré a plně hlubokého poznání, je mnoho a sami ve své praxi vysvětlování snů jich naleznete bezpočet. Proto nikdy předem své sny nesudte a vždy pečlivě važte svůj soud nad významností či bezvýznamností. Současná psychologie říká, že je třeba rozeznávat "malé" a "velké" sny, neboť nemají stejnou vypovídající úroveň. Částečně mohu s názory C. G. Junga souhlasit v tom, že "velké" sny pocházejí z kolektivního nevědomí a "malé" sny z osobního nevědomí. Ale stejně jako herec si musí uvědomovat, že není "velkých" a "malých" rolí a hraje to, co je třeba uvědomujíc si skutečnost, že bez malých by neexistovaly ani ty slavné a velké role, tak i nevědomí člení role jednotlivých snů. Občas nejsme schopni pochopit ty "malé" sny a vážíme si "velkých" jen proto,

že jim trochu rozumíme, či je bytostně lépe chápeme. Ano, jsou mezi nimi určité rozdíly, ale je třeba se na sny "malé" či "velké" dívat jako na jeden krásný velkolepý film, kde režii má naše nevědomí (osobní i kolektivní), scénář určuje náš vědomý život a hercem všech rolí (ať "malých" či "velkých") jsme pouze my. Ostatní osoby ve snech jsou převážně personifikací našich vlastností a morálních nedostatků, takže i tyto "záporné" role jsou plně naše. Důležité je uvědomit si zásadní dopad snu. Nepochopený sen zůstane převážně malým a zapadne pod práh vědomí jako jedna z mnoha příhod. Podvědomě pochopený sen nás může morálně napravit a my nevíme, co se nám to vlastně stalo a proč jsme se tak zachovali. Vědomě pochopený sen se stane hlubokým zážitkem a způsobí okamžitý vzestup úrovně chápání. Proto je v našem bytostném zájmu vědomě chápat stále více snů.

Noční můry

Noční můry povstanou do snů snad každého člověka, problém ale nastává, když se tyto děsivé sny, z nichž některé mají dokonce hororový podtext, stávají častými a vtíravějšími. Vy, kteří máte děsivé noční můry, hrozné sny, netěšte se po probuzení, že je to pouze sen. Pokud se nejedná o promítání prožitého traumatu, pak sen, jenž vás tak tížil, je odrazem vašeho nitra. Čím je sen hroznější, tím úděsnější je obsah vašeho nitra. Hororové sny jsou zrcadlem, v němž můžete vidět sebe samé bez příkras osobnosti, kterou se lidé snaží maskovat své bytostné nedostatky a své nedobré sklony. Mnohokrát jsou lidé zmateni a nejsou schopni se v této neobvyklé situaci vyznat, proto reagují neadekvátně. Největším neštěstím těchto lidí je, když se snaží potlačovat tyto většinou chmurné sny, čímž zvyšují konflikt mezi sebou jako osobnostmi a nevědomím. Takový konflikt může vyústit v poruchy psychického a vzápětí fyzického rázu (nemoci). Cestou, jak se zbavit děsivých snů, je trpělivá práce s nimi, tedy zapisování, výklad a hodnocení. Většinou děsivé sny ztratí svůj neblahý vliv pouhým přečtením a pochopením některých, z pohledu denního vědomí negativních symbolů. Mezi tyto symboly bych na prvním místě jmenoval mrtvolu, která je z pohledu současného člověka odmítaným a negativním symbolem, ale z pohledu nevědomí se jedná o jeden z velice pozitivních symbolů. Jakmile poznáme příčinu svého strachu, zjistíme, že ten tíživý sen je ve skutečnosti pomocí našemu duševnímu a duchovnímu vývoji. Nevědomí nemá jediného důvodu, aby nás strašilo, aby nám bralo chuť do života. Pokud si tento zákon všípíme do své mysli, pak budeme stále lépe chápat negativní snové obrazy a jejich smysl pro náš duševní a duchovní rozvoj.

2. Proměna snů na duchovní cestě

Ze somatického (tělesného) hlediska je spánek především vyrovnávajícím činitelem, jenž udržuje lidský organismus ve správné rovnováze a z psychologického hlediska je barometrem duchovních snah, které člověk vyvíjí za bdění. Nejprve se duchovní snahy vtiskují do mysli, aby následně ovlivnily celý lidský organismus. Někteří mystici považují spánek a sny za zdržování na duchovní cestě, ale jakmile člověk probudí své denní vědomí k věcem duchovním, pak se spánek a sen stanou jeho spojencem a navíc bude spánek s jasnými sny postupně proměňován v baštu duchovních pouček, výkladů a posléze i duchovního žití. Cílem každého člověka na duchovní cestě je pevné upoutání mystických snah, až se potenciální bdělost stane skutečnou. Pak člověk žije na rozhraní bdění a spánku v okamžiku jedinečné přítomnosti. I běžný člověk zažívá takový okamžik při probuzení, ale žel pro něj je pouze chvilkový.

Sny a dualita

Až do okamžiku realizace jednoty mysl člověka přežívá v dualistickém pohledu na svět. Člení celistvou jednotu do různých pojmových kategorií, ať už jsou jimi bytosti či předměty a vyhraňuje se k těmto mentálním projekcím jako subjekt, čímž rozdělí vnímání na „já“ a „vše ostatní“. Po takovém rozdělení se ztotožní pouze s jednou částí jsoucna a právě tuto část nevědomě preferuje (růst ega). Poté ke všemu ostatnímu pociťuje odpor nebo lpění, které jsou podstatou všech fyzických, citových i myšlenkových akcí. Důsledkem těchto akcí vznikají v mysli podmíněné sklony – závislosti, které jsou oproti prvotním podstatně zesílené. Tak se rodí a zesiluje dualita, kterou lidé až do okamžiku

realizace jednoty žijí. Naprosto stejně pak rozdělují snové dění na subjekt (já) – objekt (vše ostatní). V tomto schématu je pak člověk schopen chápat své sny a snaží se o jejich smysluplný výklad. Jakmile se vydá na duchovní cestu, začne postupně chápat, že ty bytosti ve snech nejsou oddělené, ale že to jsou emanace jeho vlastní mysli, že například symbolizují určitou povahovou vlastnost, s níž by se měl vyrovnat (odpuštění, soucit) a kterou by měl pochopit (díličí poznání). V této vývojové fázi je výklad snů podstatně jednodušší a také jasnější. Dualita postupně ustupuje jednotě a připravuje pole pro konečnou realizaci jednoty.

Sny jako niterný proces

Drtivá většina snářů a knih o snech se snaží rozpoznat obsah snů a jejich význam, zatímco zcela zapomíná na samotnou podstatu snění, na skryté hlubinné procesy, které jsou podstatou lidské existence. Jestliže se naučíme vnímat tu tajemnou část niterných procesů, můžeme vlastními sny a jejich smysluplnými výklady podepírat duchovní cestu, kterou jsme se vydali. Velice významným krokem na cestě k poznání je pochopení snů jako nepřetržitého procesu sebezdokonalování, pochopení návaznosti určitých témat, proto je důležité porozumět schématům jednotlivých archetypů. Znovu opakuji. Budete-li používat jakýkoliv snář bez znalosti archetypů, může se vám zpočátku dařit vysvětlovat sny, ale velice brzy poznáte, že k pochopení podstaty snů vám stále cosi schází. To cosi je právě znalost archetypů. Tajemství této skutečnosti poznal již v minulosti Carl Gustav Jung, který jako první přišel s teorií archetypů lidského nevědomí a nabídl svým následovníkům možnost popsat funkci, obsah i podstatu snů. Na podstatu archetypů se nenapojíme a pravdivě ji nepopíšeme přemýšlením nebo plánováním, ale tím, že se spojíme se svým vlastním středem a ztišíme se natolik, abychom objevili individuální slunce uvnitř nás, které nám láskyplně dává život, energii i poznání. Podrobným popisem archetypů se zabývá kniha „Tajemství řádu nevědomí“.

Různý pohled na snové symboly

Nehodlám se v této knize hlouběji zabývat drtivou většinou nesmyslných snářů, jejichž obsah je vymyšlen či opsán jen za tím účelem, aby známé tváři přinesl finanční zisk. Jak je smutné, když bludy ve jménu zisku dostávají místo na stránkách tištěných knih a kvalita musí čekat na novou dobu, jejímž bohem nebudou Peníze ale Pravda. Tito lidé jednou poznají svůj hořký omyl, poznají, že za svoji nebetyčnou pýchu budou muset tvrdě zaplatit. Z pohledu karmického splácení dluhů si dokonce dovolím říci, že by si raději před psaním či vydáním smyšleného snáře utrhli ruce, než aby museli v následných životech prožívat karmické následky svých neuvážených sobeckých činů, následky bludů, jimiž se snažili ohlupovat své okolí.

Když si člověk prohlédne množství snářů, zjistí zarážející rozdílnost významů jednotlivých symbolů. Je to způsobeno duchovní vyspělostí autora a jeho možnostmi nahlížet na symboly z vyšší roviny prožívání. Pro výklad jednotlivých symbolů je určující, z které roviny se na symbol díváme. Proto například u symbolu sních můžeme v chaldejském snáři nalézt: *sníh na horách viděti = dobře znamená*, zatímco v novodobém snáři *sníh = vaše naděje se rozplynou v nic*, nebo v jinak celkem dobrém snáři Hannse Kurtha *je sníh vztahován k potenci, sněhulák k chladnému milenci či milence*. Podobně pochopil druhotný význam sněhu Tom Chetwynd v Lexikonu symbolů, když *sněhu přiřadil emocionální chlad a frigidnost*. Skutečný a prvotní význam sněhu je zcela jiný, neboť **sníh patří mezi nejčastější snové duchovní symboly**. Autor chaldejského snáře byl jistě duchovně orientovaný člověk, proto podvědomě poznal pozitivní význam symbolu. Autor novodobého snáře byl člověk orientovaný do světa, proto podvědomě vnímal, že s rostoucími duchovními aktivitami se hmotné naděje rozplynou v nic. Hanns Kurth i Tom Chetwynd podvědomě vytušili s nabývajících duchovními silami ubývajících potenci či chladné milostné vztahy. Tyto všechny významy jsou z určitého pohledu správné, ale jsou pouze druhotné. Jediný prvotní význam je zcela jasný a lze jej poznat pouze v náhledu z duchovní roviny prožívání. Tento prvotní význam je platný pro všechny, zatímco druhotné významy jsou platné jen pro člověka na stejné úrovni (v tomto případě na pudové nebo citové). Podobným způsobem lze porovnat úroveň vysvětlení symbolů mnoha autorů různých zavádějících snářů a poznat jejich nízkou kvalitu, která odpovídá jejich morální vyspělosti a duchovním prožitkům.

Ještě pro příklad uvedu rozdílný náhled na symbol kámen: V chaldejském snáři se píše: *kamení vidět = nákladně se oženit*, zatímco v novodobém snáři *kámen = jste zatvrzelý* a podobně se opakuje Hanns Kurth, u něhož *je kámen vztahován opět k zatvrzelému člověku*. Zcela jinak pochopil význam symbolu kámen Tom Chetwynd v Lexikonu symbolů, když ke *kameni přiřadil vnitřní sterilitu či mrtvou vzpomínku spojenou s depresí a tísní*. Skutečný a prvotní význam kamene je zcela jiný. K tomuto náhledu je potřeba podívat se na symbol z duchovní roviny prožívání a potom je nad slunce jasné, že **kámen je synonymem karmy a představuje čin a jeho osudovou cestu k důsledkům**. Pak je i lehce vytušený další vývoj symbolu, když jsou snové kameny postupně opracovány či dokonce pokryty ornamenty nebo když jsou z kamenů vystavěny monumentální stavby.

Autor chaldejského snáře vztáhl symbol kamene druhotně také k svému vlastnímu osudu, ale nerozpoznal ve svatbě osudový krok, nýbrž jen a pouze finanční výdaje. Autor novodobého snáře i Hanns Kurth se pohybovali v kolotoči osobních řešení různých vztahů, proto podvědomě přiřadili symbol kamene k zatvrzelosti druhých. Tom Chetwynd přirovnal kámen k vnitřní sterilitě či k mrtvé vzpomínce, a tak vlastně ukázal, že karmické zákonitosti nechápal a navíc s nimi ani podvědomě nepracoval.

I zde se dá říci, že všichni mají maličký kousek pravdy, ale pouze ze svého osobního a většinou emocionálně zabarveného hlediska. Jediný prvotní význam i s dalším rozvedením do širšího výkladu (uvedeno pod symbolem kámen se Snáři sebepoznání) je zcela jasný. Tento prvotní význam je platný pro všechny, zatímco druhotné významy výše uvedených autorů jsou platné jen pro člověka na stejné úrovni a ve stejném druhu prožívání a řešení emocionálních konfliktů. Podobně by se daly hodnotit i další symboly, ale to není náplní této knihy.

V jedné knize (Annelie Schlobohm – *Obrazy našich snů*) zabývající se výkladem snů jsem se dočetl: „*Výklad, k němuž se snící nedopravuje sám, nýbrž jej pouze přijme, pro něj nepředstavuje trvalou hodnotu.*“ Musím se trpce zasmát. Není to celá pravda. Souhlasím jen v tom případě, že budou snícímu podány jako výklad bludy. Mnoho let jsem opravoval různé nepodařené výklady nebo vysvětloval záhadné sny a drtivá většina lidí, kteří vyslechli jiný, ale smysluplný výklad, jej nejenže přijali, ale zároveň je tato pozitivní zkušenost podnítila k trpělivé práci s vlastními obsahy.

Kdysi jsem byl pevně přesvědčen, že jednoznačné symboly jsou v menšině, ale po dokončení Snáře sebepoznání se musím omluvit za svou chybu a přiznat, že jednoznačné symboly jsou v drtivé většině a jejich variabilita závisí pouze na úhlu pohledu. Pak máme možnost vybrat si prvotní a nejdůležitější význam nebo se přehrabovat v desítkách možností druhotných významů, které smysluplný výklad snu někdy naprosto zhatí. Nechci tím ovšem říci, že obsah Snáře sebepoznání je neměnné dogma, předpokládám, že významy mnoha symbolů se budou dále vyvíjet, neboť zmapovat jazyk nevědomí není záležitostí jednoho člověka, ani jednoho života. Bude ještě zapotřebí mnoho práce a úsilí, aby byl slovník mezi nevědomím a vědomím dokončen. Jednou, opět ve zlatém věku, se obsahy nevědomí stanou obsahy lidského vědomí a pak budeme moci podobný slovník s úsměvem odložit a žít životy plně v souladu s přírodními a vesmírnými zákony.

3. Jak pracovat se snářem

1. Uvědomit si, že každý sen, ať je jakkoliv krásný či naopak děsivý, je od našeho nejlepšího přítele (nevědomí) a je nám ku pomoci jak v materiální tak i duchovní sféře.
2. Vyčlenit z výkladu pracovní sny ze svého současného zaměstnání (viz předchozí stať „Pracovní sny“)
3. Vyčlenit z výkladu kompenzační a reduktivní sny, ale s uvědoměním co kompenzujeme a co redukuje, abychom četnost podobných snů snižovali.
4. Prozkoumat, zda není sen splněním přání z minulosti. Ovšem i tento sen nese snovou symboliku.
5. Rozlišit osoby (včetně sebe) vystupující ve snu, zdali se jedná o objekt či subjekt. Je nutno si uvědomit, že režisérem snu je nevědomí.
6. Vyhledat všechny symboly snu ve Snáři sebepoznání, vypsát si je se všemi významy. Pokusit se určit stěžejní symbol (například sen se odehrává na jezeře, pak se snící pohybuje na citové rovině).

7. Stanovit, zda se nejedná o sen některého z archetypů vnitřních kruhů nevědomí, neboť ten povyšuje sen na jednoduší proces, v němž je vývoj člověka a jeho vědomí vymezen postupným chápáním procesu archetypu, do kterého lze sen zařadit. Na základě znalosti tohoto procesu lze lépe vyložit sen, předpovídat následné sny a dokonce podstatně urychlit vývojový proces.

8. Pokud sen skutečně patří do některého z archetypů vnitřních kruhů nevědomí, pak je třeba nalézt místo snu ve schématu tohoto archetypu a zkontrolovat předešlou stupně, zda jimi snící prošel ve své snové praxi, nebo zda je plně chápe, neboť nevědomí nebude znalého člověka obtěžovat zbytečnými sny a bude se snažit jeho cestu k poznání co možná nejvíce urychlit.

9. Pokusit se jednotlivé symboly a jejich významy spolu spojit jako příběh. Když se nejedná o sen z některého archetypu, pak ve výkladu samozřejmě pomineme body 7. a 8.

10. Ve vysvětlení se snažte zaujímat nezávislé stanovisko, jako byste vysvětlovali sen cizího člověka. Pokud se nepodaří toto stanovisko pevně zaujmout, pak hrozí nebezpečí, že si člověk, vykládající vlastní sen, bude z mnoha možností vybírat tu pro své ego nejpřijatelnější, bude vyzdvihovat nepodstatné a potlačovat různá varování, která mu sny přinášejí.

Existuje ještě možnost přistoupit k hodnocení snů a jejich významů intuitivní cestou. Pak je nejlépe vypsát si přehled činností snícího ve snu, napsat stručnou charakteristiku (třeba i jednoslovnou) osob vystupujících ve snu, rozvést přímé rozhovory s bytostmi, osobami, živočichy, věcmi a prostředím. Vyzdvihnout vlastní celkový dojem a pocity ze snu a stručně si vyvodit závěr a pokyny pro další cestu. Příklad podobného hodnocení snu naleznete v **Dodatku Irenka 51** a v **Dodatku Irenka 209**. Výhodou této intuitivní práce se sny je hlavně zpočátku rychlost, ale nevýhodou je silná závislost správného výkladu na nalezení správných intuitivních toků z nitra. Do tohoto hodnocení totiž často vstupuje ego se značně zkresleným náhledem a pak vyvstane problém zavádějících výkladů. Proto je dobré i tuto metodu občas prověřit klasickým rozumovým výkladem podle bodů 1 až 10.

Je zákonité, že se člověk nestane ze dne na den dokonalým vykladačem snů, ale samotná praxe výkladů umožní každému hlouběji pronikat do vlastního podvědomí a objevovat tajemná zákoutí vlastní psyché. Již samotná snaha pochopit obrazy vystávající z nitra přináší podstatně bohatší snovou tematiku a podstatně širší výběr všech archetypů. Naučit se používat cizí jazyk je náročné a zdlouhavé, přestože existuje množství slovníků a učebnic. Naučit se jazyk nevědomí, pro něž teprve slovník i učebnice vzniká, asi bude složitější. Ovšem výsledek určitě stojí za to. Porozumět sám sobě, najít své místo ve světě, pochopit svoji roli a začít stoupat k branám Poznání bude pro každého budoucího vykladače tou nejsladší odměnou.

II. Cesta vývoje symbolů

Když zjednodušíme pohled na snové symboly, pak je můžeme rozdělit do tří rovin, na nichž se odvíjí náš snový svět a potažmo i svět v denním vědomí.

1. Pudová

2. Citová

3. Duchovní

Samozřejmě že mnohé symboly dosahují všech tří rovin, některé nesou svoji symboliku do dvou rovin a některé patří pouze na jednu rovinu a přerod do dalších rovin se děje proměnou symbolu v jiný. Na několika příkladech si ukážeme, jak se symboly mohou v myslech snícího člověka vyvíjet. Také personifikace se rozděluje do těchto tří rovin a navíc na mužskou a ženskou část. Takže ve snech můžeme rozeznávat:

a) pudovou animu (ženská pudová část) a pudového anima (mužská pudová část)

b) citovou animu (ženská citová část) a citového anima (mužská citová část)

c) duchovní animu (ženská duchovní část) a duchovního anima (mužská duchovní část)

Každý člověk má v sobě část mužských a část ženských vlastností, proto také každý člověk v sobě nalezne pudovou ženskou i mužskou část, citovou ženskou i mužskou část a duchovní ženskou i mužskou část. Vzájemným sjednocováním ženské a mužské pudové části se dostáváme na citovou rovinu a pak sjednocováním ženské a mužské citové části se můžeme ocitnout v duchovní oblasti a máme možnost zakončit sjednocování sloučením ženské a mužské duchovní části. Tento složitý proces podrobně popisuje archetyp Anima – Animus a archetyp Coniunctio v knize Tajemství řádu nevědomí.

1. Pudové symboly a pudové personifikace

Nejčastějšími pudovými symboly jsou zvířata. Vlastnosti zvířat pak přiřazují k pudům ještě bližší určení pudového symbolu. Například lev symbolizuje sexuální náruživost nebo kobyla symbolizuje dynamickou vášeň ženské složky psýché. Některá zvířata překračují pudovou rovinu a pak například kráva poskytující mléko a potravu je symbolem věčného pravzoru ženy a rodinného života, nebo kůň, který sice má pudovou složku, ale obsahuje také podstatnou část složky citové a může být tak spojovacím článkem mezi pudy a city. Existují ovšem i zvířata, která překračují pudovou, citovou a dokonce i duchovní rovinu. Jmenoval bych zde především bájná mytologická zvířata – Fénix, Jednorozec, had Úroboros.

Postupný vývoj symbolu lva

a) Prvotní setkání se lvy se odehrává většinou ve volné přírodě a je naplněno strachem a dominantou snu je ohrožení, útěk a někdy zranění (sexuální náruživost má v mysli snícího téměř neomezenou moc).

b) Lvi jsou většinou za ploty, za mřížemi nebo v ohradách (snící si uvědomuje svoji závislost a již od sexuální náruživosti odděluje).

c) Snící v sobě objevuje kousek hrdinství a proti dotírajícím lvům se odváží protiútok (snící odmítá být nadále otrokem své vlastní sexuální náruživosti).

d) Snící se snaží před lvy chránit především děti a to bez ohledu na nebezpečí, kterému se vystavuje (dítě symbolizuje určitý stav sjednocení mysli a právě tento stav je předpokladem dalšího postupu na cestě k Poznání, proto je ochrana dítěte významným prvkem budoucího úspěchu na poli sjednocování).

e) Snící objeví skutečnost, že někteří lvi jsou přátelští a naváže s nimi bližší kontakt, pochopí, že útok proti lvům či dokonce jejich zabití je kontraproduktivní (to není podlehnouti tomuto symbolu, ale je to potvrzení postupné úspěšné asimilace symbolu).

f) Přátelství je stále hlubší a upřímnější, snící často lva krmí (nejčastěji plody ovocných stromů, neboť těmito plody se vzdáváme vztahů vedoucích do závislosti).

g) Lev vozí snícího na svém hřbetu, často si s ním hraje, přátelství je téměř nerozlučné, jeden za druhého by položil život, častokrát lev mluví lidským hlasem (dokonalá asimilace symbolu).

Toto schéma je platné pro plynulý vývoj při asimilaci symbolu lev (sexuální náruživost). Samozřejmě, že vývoj je málokdy plynulý, občas se snící vrací v obrazech schématem zpět, aby pak zase přeskočil do vrcholné fáze chápání symbolu. Také se najdou lidé, kteří mají tento symbol odmalička zpracovaný a již od dětského věku jsou s lvy v kamarádkém vztahu. Dá se předpokládat, že vlastnost vztahující se k tomuto symbolu ovládli již v předchozích životech.

Jiné vyústění ovládnutého zvířecího symbolu si můžeme ukázat na symbolu kočky.

Postupný vývoj symbolu kočka

a) Prvotní setkání s kočkou jsou nepříjemná, nenávidná, dochází k drobným zraněním (snící si počíná uvědomovat svoji závislost na pudové rovině a chce se od ní distancovat).

b) Otevřený boj s kočkou (ukazuje rozporuplnou mysl, když část vědomí snícího stále inklinuje k obrazům pudové roviny, zatímco druhá část touží po citové náplni mysli).

c) Nepřátelství pomíjí a přichází vzájemné poznávání – hra s kočkou, hřející se kočka u snícího, spící kočka, hlazení kočky (snící postupně poznává podstatu symbolu).

d) Kočka pijící vodu, koupající se, kočka v kleci či jinak omezovaná (citové přetváření symbolu).

e) Kočka již představuje jeden z typů ženy (jako náhradní ženský sexuální symbol je předstupněm ženy – pudové animy). Podle postupných proměn lze rozpoznat, jakými vlastnostmi je kočka – žena (pudová anima) obdařena: hravá, přítulná, dbá na svůj zevnějšek, sexuálně velmi aktivní, výběr partnerů jí nedělá problémy, zrádná – často balancuje na tenké hranici mezi láskou a nenávisí, umí se vnutit i člověku, který ji odhání, lstivá, snaží se získat co nejvíce citu ze svého okolí, na podráždění reaguje útokem, slabší povahu dokáže velice dobře ovládat (uvědomění si těchto spojitostí je znakem brzké proměny kočky v ženu).

f) Proměna kočky v ženu, někdy kotěte v dítě (takováto proměna je jednou z nejčastějších proměn ve snech mužů směřujících k citovému životu, citové ženy mají tento symbol zvládnutý).

Trochu jiný vývoj doprovází neživý materiální pudový symbol:

Postupný vývoj symbolu svíčka

a) Nezapálená svíčka jednoznačně symbolizuje falus, přičemž knot vystupující z konce svíčky je synonymem ejakulace.

b) Zapálená svíčka potlačuje individualismus a egoismus.

c) Zapálená svíčka přináší vnitřní radost a posiluje city, neboť síla soustředění (oheň) stravuje sexuální podstatu snícího.

d) Zapálením svíčky pro druhé ukazujeme citový vztah k nim.

e) Nalezení intuitivního poselství, které může symbol prozrazovat (například když svíčka zhasne, je možné očekávat smrt v okolí snícího – většinou do devíti měsíců).

f) Když svíčka zcela dohoří, může obraz symbolizovat smrt nebo častěji ukončení nějaké dlouhodobé záležitosti.

Postupnému vývoji nepodléhají pouze zvířecí pudové symboly a věcné symboly, proto bych ukázal na docela zajímavý vývoj nemateriálního symbolu činnosti.

Postupný vývoj symbolu tanec

- a)** Tancující zvíře symbolizuje převahu pudové náplně mysli (hlavně ve vztahu k minulosti) a zjevný nedostatek citů.
- b)** Tanec kolem komínu nebo kolem jiných falických symbolů (oslava vlastní sexuality a poddání se pudovým obsahům mysli).
- c)** Otáčení tanečnicků kolem osy a v kole symbolizuje neustálé bloudění v kruhu, což značí, že snící prozatím není schopen nalézt východisko z pudového vzorce jednání, cítění a myšlení.
- d)** Tanec je oslavou smyslnosti, někdy předehrou k milování, tanec způsobuje sexuální vzrušení, někdy i vyvrcholení (přes sexualitu snící směřuje k partnerství a objevuje i citovou podstatu partnerství).
- e)** Tanec už vyjadřuje vzájemný partnerský vztah, přičemž již vnímaná a prožívaná hudba symbolizuje citové obsahy psýché, pohyb těl a doteky touhu po smyslnosti a vzájemná souhra partnerů symbolizuje stav jejich soužití.
- f)** Tanec se přemísťuje do koncertních sálů, kde zesiluje citové prožívání, snící vnímá moc hudby přetvářet negativní obsahy (stín) a někdy dokonce ďábelské personifikace v lidská stvoření; tanec už umí kladně ovlivňovat lidské vztahy ve prospěch citů.
- g)** Snový tanečník se v nádherném souznění stane samotným tancem, zapomene na sebe a zemská přitažlivost ho přestane omezovat; nevědomí tímto obrazem snícímu sděluje, že definitivně překonal pudy uvnitř své bytosti.
- h)** Partnerský tanec se odehrává v nebeských výšinách či v kosmickém prostoru, nemá na něj vliv zemská přitažlivost, těla tanečnicků se nezdají být hmotná, tanec jakoby se stal oslavou tvůrčího principu vesmíru.
- Ještě bych se zmínil o termínu pudová anima a pudový animus. To jsou personifikace, které se vyznačují určitými vlastnostmi, které tuto personifikaci posouvají na pudovou rovinu prožívání:

Pudová anima je dívka nebo žena, která nese následující vlastnosti

- útočí a bojuje
- je sexuálně aktivní a chtivá, často prostitutka či děvka
- zlodějka
- opilá
- pod vlivem drog
- žárlivá
- jí, kouše a polyká
- hrající karty
- s batohem či taškami
- s předměty ve tvaru falu v ruce
- na jízdním kole
- sportující (mimo vodních sportů a sportů na ledě či sněhu)
- sedící na lavičce
- stranící se vody
- často propadá tenkým ledem, aby ve studené vodě „vystřízlivěla“ ze svého chtění a konečně se přiblížila citům

Pudový animus je mladík nebo muž, který nese následující vlastnosti

- útočí a bojuje
- sexuálně aktivní a chtivý, často prostitut, proutník
- zloděj
- opilec
- pod vlivem drog
- žárlivý
- jí, kouše a polyká

- hraje karty
- s batohem či taškami
- na jízdním kole
- sportující (mimo vodních sportů a sportů na ledě či sněhu)
- sedící na lavičce
- stranící se vody
- často propadá tenkým ledem, aby ve studené vodě „vystřízlivěl“ ze svého chtění a konečně se přiblížil citům

Tento výčet vlastností a pudových personifikací není konečný, další pudové personifikace i jejich vlastnosti naleznete ve Snáři sebepoznání u jednotlivých symbolů. O dalším rozdělení a vývoji mužské a ženské pudové části podrobně hovoří archetyp Anima – Animus v knize Tajemství řádu nevědomí.

Nejen tyto pudové symboly a personifikace nám ukazují, jak niterně chápeme pudové symboly i pudovou rovinu. Obrazy s pudovými symboly nám ukazují míru závislosti na pudových obrazech a na pudovém prožívání, což je první předpoklad k tomu, abychom mohli pochopit význam těchto obrazů a posunout své prožívání na citovou rovinu.

2. Citové symboly a citové personifikace

Lidský život se převážně odehrává na pudové a citové rovině, proto jsou i citové symboly a citové personifikace hojně zastoupeny.

Materiální a věcné symboly – voda

Symbol vody představuje souhrn viditelných citů a emocí, jež si uvědomujeme (vše ve vodě viditelné), a skrytých, dosud nevědomých emocí (vše ukryté v hlubinách). Jeho vývoj je velmi dynamický a mnohdy i dramatický. Ve stručnosti by se dalo říci, že vztah k vodě, chování vody a kvalita vody ukazuje na stav citů snícího.

Postupný vývoj symbolu voda

- Zpočátku je voda špinavá, zahnívajíc, nebezpečná, ohrožující.
- Jakmile se člověk začne svými city zabývat, pak špinavou vodu čistí, uvolňuje stojatou zahnívajíc vodu pozvolnému proudu, již vodu nevnímá jako nebezpečí či ohrožení, ale jako výzvu neznámého k prozkoumání.
- Stoupající a klesající hladina (či příliv a odliv) sleduje aktivitu snícího při práci s city.
- Schopnost překonat určité city symbolizuje plavba přes vodu.
- Snící začíná chápat význam obojživelníků jako plynulý přechod z pudové oblasti k citům a zase zpět k pudům.
- Voda se ohřívá či dokonce vře, což dokazuje, že snící touží po čistotě vztahu a obraz varu vody symbolizuje významnou práci v citové oblasti pro budoucí přechod do duchovní oblasti.
- Snící dokáže dýchat i pod vodní hladinou. Tento obraz symbolizuje schopnost snícího trvale se pohybovat v citové oblasti.
- Přeměna skupenství vody (ať už v páru nebo v led) symbolizuje přechod snícího z citové oblasti do oblasti duchovní
- Snící se střetává s bytostmi, které žijí ve vodách jezer, řek a moří. Tento obraz představuje vrcholnou podobu citové animy (např. jezerní královna) či citového anima.
- Snící vidí druhé a pak i sám dokáže chodit po vodní hladině. Tento zázrak dokáže jen člověk dokonale oprostěn od pudového prožívání a citů.
- Kvadr, sloup, koule vody to je na první pohled nesmysl, ale ve snech jsou tyto představy běžným obrazem představy centra bytosti, jež povstala z čisté citové náplně mysli – z vody (více o těchto představách a vývojovém procesu v archetypu Poklad). Kvadr, sloup či koule vody stojí do okamžiku, než jej pudové myšlení degraduje ke známým obrazům běžného denního vědomí.

l) Snící pracuje pod vodou či v hlubinách moře. Tento obraz má jednoznačný vztah k introvertnímu citovému prožívání; takové sny jsou důsledkem intenzivního meditačního úsilí.

m) Vidět živoucí spojení ohně a vody. Obraz je známým popisem živlového sjednocení, které barvitě popisuje duchovní literatura a také mnohé alchymistické traktáty.

n) Zelená voda od nepatrně malých řas, které tvoří řetězce ani chuchvalce, symbolizuje přechod mezi city a duchovní rovinou vědomí

o) Snící pocítuje radost nad bezproblémovým překonáváním hranice mezi city a pudy ať už přes symbol zelené vody nebo přes vodu změněnou na led, či naopak v páru.

Samozřejmě, že symbol vody je podstatně obsáhlejší, ale pro objasnění postupného vývoje citového symbolu ve vědomí člověka toto schéma i jediný příklad bohatě dostačuje. Ostatní citové symboly jsou jednodušší, tudíž není pro čtenáře problém si podobná vývojová schémata vytvořit v případě potřeby sám. K citovým symbolům ještě dodám citové personifikace, které člověku pomáhají pochopit citovou rovinu, vlastní emoce, city k druhým lidem i city druhých lidí.

Citová anima je dívka nebo žena, která nese následující vlastnosti

- uctívá slušnost
- dává zbraň proti sexuálním symbolům a myšlenkám
- indiferentně přistupuje k sexu i nahotě
- nezáleží jí na šatech, neboť citová anima může být zahalená i v hadrech
- uznává jen platonickou lásku
- nelíbí se jí hrubost a sexuálně motivované narážky
- jen někdy ale může přijmout doteky i sexualitu, však tímto nastává její pád na pudovou rovinu
- radí k opuštění předmětů hmotného světa
- je romantická
- bosá
- zouvá se
- uklízí (tak pomáhá anima uklízet „Augiášův chlév“ snícího)
- omdlévá z hladu
- navštěvuje kostel či modlitebnu
- koupe dítě (pokud není jeho matkou)
- má mince či jiné kulaté a kruhové předměty
- dokáže létat, ale jen s duchovním animem v obrazech řízené imaginace
- opouští starý zničený svět (například ve snech archetypu Témata zničení světa)
- je obvykle pozemšťanka v obrazech archetypu UFO iniciační obřady
- zpívá a provozuje hudbu
- koupe se a plave
- brání snícímu ve vstupu do lesa
- není jí rozumět (když snící nechápe svou citovou animu)
- prosí o pomoc
- vykonává tělesnou potřebu
- má zavázané oči – třeba při hře na slepou bábu (nepotřebuje k rozhodování oči, neboť se řídí srdcem)
- útočí jen výjimečně, když proti ní stojí pýcha duchovního anima
- jezdí na koni
- stará se o zvířata

- často je učitelkou
- často je zdravotní sestrou či lékařkou
- nejčastěji je citová anima sestrou či sestřenicí
- pomáhá snícimu proti násilníkům
- má kladný vztah k poezii
- citová anima může být i dívka z okolí snícího, ovšem jen taková, ke které snící ani v sebemenším náznaku neprojeví sexuální touhu, což se daří například u sestry, i tříletá dívka může být snovou citovou animou.

Citový animus je mladík nebo muž, který nese následující vlastnosti

- uctívá slušnost
- dává zbraň proti sexuálním symbolům a myšlenkám
- indiferentně přistupuje k sexu i nahotě
- nezáleží mu na šatech, neboť citový animus může mít i prostý šat)
- uznává jen platonickou lásku
- nelíbí se mu hrubost a sexuálně motivované narážky
- jen někdy může přijmout doteky i sexualitu, však tímto nastává jeho pád na pudovou rovinu
- rád opouští předměty hmotného světa
- je romantický
- bosý
- zouvá se
- uklízí (tak pomáhá uklízet „Augiášův chlév“ snícího)
- navštěvuje kostel či modlitebnu
- koupe dítě (pokud není jeho otcem)
- má mince či jiné kulaté a kruhové předměty
- dokáže létat, ale jen s duchovní animou v obrazech řízené imaginace
- opouští starý zničený svět (například ve snech archetypu Témata zničení světa)
- obvykle pozemšťan v obrazech archetypu UFO iniciační obřady
- zpívá a provozuje hudbu
- koupe se a plave
- brání snící ženě ve vstupu do lesa
- není mu rozumět (když snící nechápe svého citového anima)
- prosí o pomoc
- vykonává tělesnou potřebu
- má zavázané oči – například při hře na slepou bábu (nepotřebuje k rozhodování oči, neboť se řídí srdcem)
- útočí jen výjimečně, když proti němu stojí pýcha duchovní animy
- hladový
- jezdí na koni
- stará se o zvířata
- často je učitelem
- často je zdravotním pracovníkem či lékařem
- nejčastěji je citový animus bratrem či bratrancem
- pomáhá snící ženě proti násilníkům
- má kladný vztah k poezii
- citový animus může být i mladík z okolí snící ženy, ovšem jen takový, ke kterému snící ani v sebemenším náznaku neprojeví sexuální touhu, což se daří například u bratra; i tříletý chlapec může být snovým citovým animem

Výčet citových personifikací není tímto seznamem konečný, další citové personifikace můžete postupně objevovat se Snáří sebepoznání u jednotlivých symbolů. Pomocí citových symbolů, za významné účasti citových personifikací se člověk postupně seznamuje s citovou rovinou prožívání. Citové personifikace učí člověka rozpoznat citovou náplň mysli od pudové, což je někdy velký problém snících mužů, učí nalézat ve vztazích rovnováhu a vyrovnanost, Tato vyrovnanost a rovnováha jsou pro bezpečnost duševního a duchovního vývoje velice důležité, neboť nevyřešené a nevyrovnané vztahy člověka jej mohou strhnout zpět na citovou či pudovou rovinu.

3. Duchovní symboly a duchovní personifikace

Přestože se většina lidských životů odehrává na pudové a citové rovině, duchovních symbolů a personifikací můžeme objevit až překvapivě množství. Tyto symboly a personifikace nám pomáhají pochopit duchovní rovinu a postupně se v ní naučit žít nejen snový život. Duchovní symboly a personifikace jsou ve snových obrazech často součástí jednotlivých archetypů, některé personifikace jsou dokonce ústředním prvkem archetypu (například personifikace moudrého starce je základem stejnojmenného archetypu). O archetypech bude pojednávat další kapitola této knihy. Stejně jako u pudových a citových symbolů můžeme i u duchovních symbolů rozpoznat postupný vývoj, jak jej zažívá drtivá většina lidí směřujících na duchovní rovinu prožívání. Na příkladu symbolu kostel si srozumitelně ukážeme, jak se mění tento symbol v závislosti vzdávání se světského ve prospěch citového a později i duchovního života.

Postupný vývoj symbolu kostel

- a) Snící vidí zničené kostely (snící postrádá duchovní ideály), nebo je mu bráněno do kostela vejít (snící není připraven vzdávat se hmotných věcí a rozkoši). Často se nabízí i opačná eventualita psychického vývoje – hospody (jako pudové symboly), pak snící volí směr svého vývoje podle převažující náplně vlastní mysli.
- b) Snové obrazy s kostely vyjadřují zejména vnitřní touhu snícího po duchovní pomoci.
- c) Snící nalézá v kostele útočiště před pronásledovateli, někdy se v kostele skrývá.
- d) V prvotní fázi duchovního vývoje je kostel představou centra bytosti (viz archetyp Poklad) a teprve po vnitřním pochopení symbolu spolu se snícím do kostela vstupuje soucit.
- e) Ve druhé fázi duchovního vývoje snící po modlitbě či uctívání v kostele prožívá extázi vytržení, jež je záhy slabou duchovní náplní vědomí degradovaná na úroveň citů a těla.
- f) Ve třetí fázi duchovního vývoje je snící ochoten vzdát se života, aby následně spatřil obrovskou moc kostela a možnou cestu k uskutečnění. V této fázi snící často vidí kostel podpořen dalšími duchovními symboly – z ledu a sněhu nebo pokrytý ledem.
- g) Ve čtvrté a poslední fázi duchovního vývoje se kostel stává místem iniciace a posléze i uskutečnění.

Podstatně dynamičtější vývoj se dá předpokládat u životného symbolu ryby. Asi nikoli náhodou si právě rybu vybrali křesťané jako svůj symbol. Ryba, která je i částečně citovým symbolem, nejčastěji představuje duchovní potravu, ale v některých snech duchovně probuzených lidí může symbolizovat i Krista.

Postupný vývoj symbolu ryba

- a) Snící vidí leklé ryby nebo ryby zraněné či nemocné. Tyto obrazy jsou důsledkem nedostatečné podpory duchovním myšlenkám (nemusí se jednat jen o myšlenky křesťanské).
- b) Proměna jiných živočichů (nejčastěji obojživelníků) v rybu je jeden z častých snových obrazů. Ukazuje snícímu alegorický přechod ze symbolů citové roviny či ze symbolů z rozhraní mezi citovou a duchovní rovinou v čistý symbol duchovní roviny.
- c) Ryby jsou v nádrži, rybníku, přehradě či jezeře. Tento obraz již pro snícího symbolizuje naději a možnost vzestupu při chápání duchovních myšlenek.

- d) Snící pomáhá, třeba rybám uvízlým na mělčině, zpět do vody nebo ryby krmí a stará se o ně, což značí posilování duchovních ambicí snícího.
- e) Snahu snícího dostat se k duchovním obsahům myslí potvrzuje síť či prut na ryby, snaha rybařit nebo jinak ryby chytat.
- f) Snící chytá či kupuje ryby. Aktivita hledání duchovních myšlenek nabírá správný směr.
- g) Snící připravuje či jí rybí maso. Tento obraz již dokladuje vstřebávání duchovních obsahů.
- h) Snící vytahuje či obírá rybí kosti. Ohebnost rybí kosti znamená ovládnutí falické moci podvědomých impulzů nad sebou samým. Vrcholem podobných obrazů je vykostění ryby, které je vnímáno jako odstranění ovládnutých falických symbolů z duchovního vědomí.
- i) Krásná ryba neobvyklého druhu se zjevuje ve snech tehdy, když snící našel netradiční duchovní obsahy psýché díky vlastní jedinečné duchovní cestě.
- j) Krmít rybu rybím masem symbolizuje prvotní a dílčí poznání duchovních skutečností (rybí maso) se stává oporou pro růst dalšího poznání (krmící se ryby).
- k) Když snící pustí chycenou rybu zpět do vody a daruje jí život, dává možnost znásobit duchovní obsahy psýché. Podobné sny jsou časté při vědomé duchovní cestě.
- l) Jakmile je snícímu ukázána životní cesta lososa, při níž se ukazuje koloběh poutě z rodiště do moře a zase zpět pro další zrození i pro smrt, pochopil alegorické znázornění zrození člověka. Konkrétně pochopení životní poutě do hlubin nevědomí (moře), aby se pak s poznáním a proměněným vědomím (dospělý) navrátil zpět pro budoucnost (potomci) a mystickou smrt.

Samozřejmě, že symbol ryb je podstatně obsáhlejší, ale pro vysvětlení postupného vývoje je toto schéma dostatečné. Ještě bych dodal, že symbol ryb může nést i důrazné varování, když je snící příčinou nebo i svědkem hromadného úhynu ryb. Tento obraz je potvrzením opuštění ideálů duchovní roviny prožívání. Do tohoto symbolu jsem nezahrnul spolknutí rybou, které již patří do symbolu velryba. Když se člověku o rybách zdá hodně často, pak si měl tento symbol podrobně prostudovat ve Snáři sebepoznání.

Duchovní anima je dívka nebo žena, která nese následující vlastnosti

- pohybuje se v tunelu, v podzemí, v tajné místnosti
- často uvězněná ve věži
- pohybuje se v zasněžených ledových horách, když vede snícího do neznámých oblastí (jinak je to citová anima)
- mimozemská
- radí k opuštění citové roviny prožívání
- vzbuzuje posvátnou úctu
- nejčastěji princezna, ale také královna a až na výjimky téměř vždy i šlechtična
- dívka, které není rozumět (když snící nechápe svou duchovní animu), ale jen ve spojení s ledem či sněhem
- umí létat sama bez technických prostředků
- dokáže vést snícího zasněženou krajinou k moři (pokud je příroda bez sněhu, pak je to citová anima)
- občas se zjevuje snícímu zázrakem proměněny z dítěte
- dívka i malá dívenka mezi záplavou květin (takový obraz bývá vždy doplněn obrazy sjednocování (více o tomto v archetypu Anima – Animus a případně i v archetypu Coniunctio)
- i tříletá dívenka může být snovou duchovní animou

Duchovní animus je mladík nebo muž, který nese následující vlastnosti

- pohybuje se v tunelu, v podzemí, v tajné místnosti
- často uvězněn ve věži

Jak vykládat sny - II. Cesta vývoje symbolů

- pohybuje se v zasněžených ledových horách, když vede snící do neznámých oblastí (jinak je to citový animus)
- mimozemšťan
- radí k opuštění citové roviny prožívání
- vzbuzuje posvátnou úctu
- nejčastěji princ, ale také král a až na výjimky téměř vždy i šlechtic
- mladík, kterému není rozumět (když snící nechápe svého duchovního anima), ale jen ve spojení s ledem či sněhem
- umí létat sám bez technických prostředků
- dokáže vést snící zasněženou krajinou k moři (pokud je příroda bez sněhu, pak je to citový animus)
- občas se zjevuje snící zázrakem proměněný z dítěte
- i tříletý chlapec může být snovým duchovním animem

Ve vlastnostech a popisech duchovní animy a duchovního anima lze lehce rozpoznat témata některých pohádek, proto můžeme pohádkové příběhy považovat za moudré průvodce člověka na cestě sebepoznávání. Když se podíváme na vztah člověka k pohádkám, pak můžeme vytušit i jeho vztah k poznávání duchovní oblasti své vlastní psyché.

III. Cesta archetypů

Abychom měli základní představu, co vlastně archetypy jsou, zopakujeme si definici archetypů z knihy Tajemství řádu nevědomí.

Archetypy jsou typické postavy, motivy, scénáře a bytostná poznání, která nám umožňují bezpečně proplouvat nevědomím až k pochopení a prožitkům naší skutečné podstaty.

V nitru každého člověka je ukryt souhrn dvaceti archetypů (viz obrázek 1), které vedou člověka životem a záleží na každém jedinci, zda v sobě tyto archetypy objeví a použije jejich sílu a moudrost k naplnění vlastní cesty. Archetypy se člení do čtyř kruhů, přičemž v prvním kruhu (Kruh střetnutí s nevědomím) se odehrává naprostá většina činností, myšlenek, pocitů, duševních stavů a samozřejmě i snů běžného člověka

Kruhy nevědomí mají čtyři úrovně

1. Kruh Střetnutí s nevědomím
2. Kruh Procesu obnovy
3. Kruh Bytí
4. Transpersonální já

Lidskému prožívání je nejbližší vnější kruh – Kruh Střetnutí s nevědomím, který obsahuje čtyři archetypy:

1. Persona
2. Individualita
3. Matka – Otec
4. Puer – Kora (Božské dítě)

Z Kruhu Střetnutí s nevědomím vedou čtyři vstupy do Kruhu Procesu obnovy. Každý ze čtyř vstupů (psychologický, emoční, fyziologický, vstup ztráty ega) odpovídá jedné ze čtyř funkcí mysli (rozum, emoce, vnímání, intuice) a ústí do jednoho z archetypů Kruhu Procesu obnovy (Hrdina, Témata zničení světa, Bazální perinatální matrice, Řízená imaginace):

1. Psychologický vstup	– rozum	– Hrdina
2. Emoční vstup	– emoce	– Témata zničení světa
3. Fyziologický vstup	– vnímání	– Bazální perinatální matrice
4. Vstup ztráty ega	– intuice	– Řízená imaginace

Jakmile člověk jednou vstoupí do Kruhu Procesu obnovy, začne poznávat i další archetypy tohoto kruhu. Kruh Procesu obnovy obsahuje celkem 12 archetypů:

1. Hrdina	7. Poklad
2. Témata zničení světa	8. Vize budoucnosti a minulosti
3. Bazální perinatální matrice	9. Moudrý stařec
4. Řízená imaginace	10. UFO – iniciační obřady
5. Stín	11. Pozornost
6. Anima – Animus	12. Alchymista

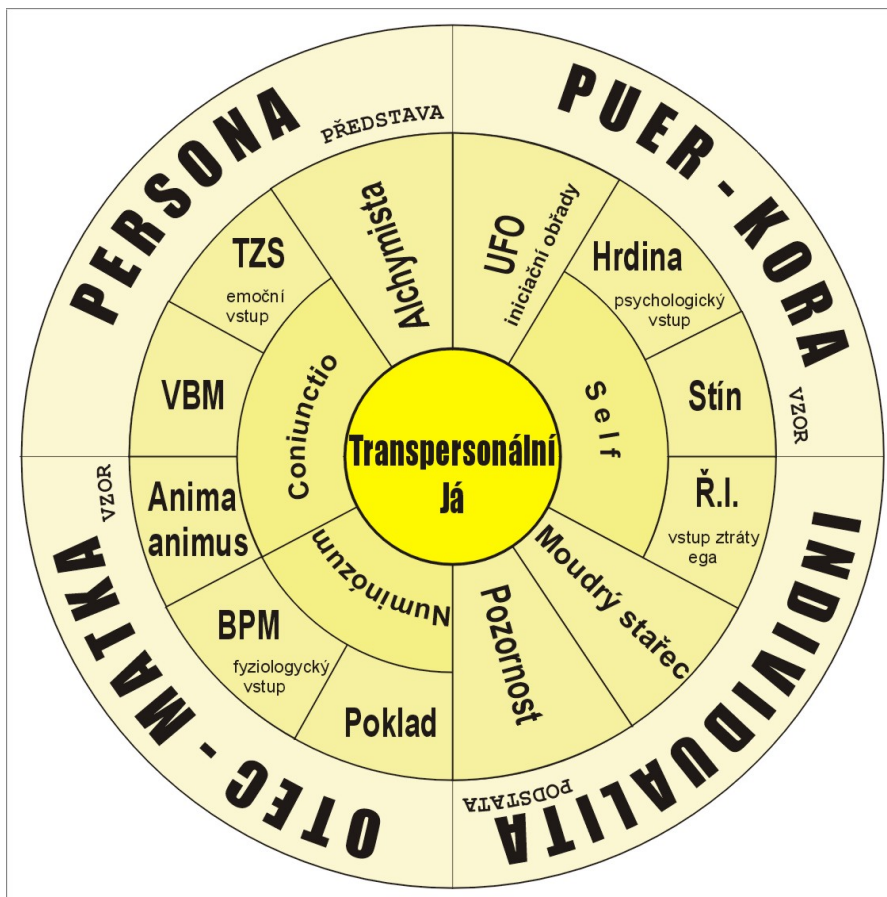
Poslední čtyři archetypy přesahují Kruh Procesu obnovy a pokračují v Kruhu Bytí, v němž se přidávají tři archetypy a „kouzelným“ číslem sedm se dotýkají posledního a prvního kruhu zároveň – archetypu Transpersonálního já. Kruh Bytí obsahuje sedm archetypů:

1. Moudrý stařec
2. UFO – iniciační obřady
3. Pozornost
4. Alchymista
5. Numinózum
6. Self
7. Coniunctio

Tři archetypy spadající pouze do Kruhu Bytí jsou totožné s křesťanskou svatou Trojicí:

1. Archetyp Numinózum – Otec
2. Archetyp Self – Syn
3. Archetyp Coniunctio – Duch svatý

Cestování schématem jednotlivých archetypů není plynulé a často dochází ke zpětnému kroku, když jakoby z nepochopitelných důvodů nevědomí zařadí typ snu, který jsme již v obměněné verzi prožili. Jestliže chceme ve svých snech odhalit probíhající proces v některém z archetypů, musíme zaznamenávat velké množství snů a z nich poté příslušnou sérii vyčlenit.

Obrázek 1
Kruhy nevědomí

1. Cesta archetypy Kruhu Střetnutí s nevědomím

Archetyp Persona versus archetyp Individualita

Archetyp Persona buduje osobnost, připomíná minulost a připravuje budoucnost. V archetypu Persona je promítána naše osobnost do snů, v nichž vykonává převážně současné povolání, evokuje současné vztahy, pěstuje současné koníčky. Také se občas vrací k minulým povoláním, k minulým vztahům a k minulým zájmům, aby z nich individualita načerpala zkušenosti pro další kroky a aby byly vyřešeny nejasné a neuzavřené případy, které jsme kdysi ve spěchu uložili „k ledu“. Persona je lidská osobnost, kterou se snaží téměř každý člověk neustále budovat v denním vědomí, a pak většinou neúspěšně i ve snech k obrazu „dokonalosti“. Vědomá vnější tvář se jako sociální maska promítá také do snové symboliky.

Naproti archetypu Persona stojí archetyp Individualita, která představuje kritickou část lidského já, která je mnohým lidem tak nepříjemná, že potlačují sny a denní prožívání do takové míry, až vymizí pod samotný práh uvědomování. Odhalení dlouhodobě budované masky osobnosti vyvolává v mnohých lidech panickou hrůzu, proto se křečovitě drží iluze a nechávají se oblužovat falešnou tváří osobnosti. Jakmile člověk zapomene na svou prapodstatu, je individualita dočasně odštěpena od vědomí a egoistické smýšlení nasazuje takovému jedinci nepravdivou a neskutečnou masku osobnosti. Tak se člověk stává pouhým nástrojem ega.

Je v zájmu každého člověka postupně přebírat funkci persony individualitou. Představa o nás samých – persona je asimilovaná podstatou nás samých – osvobozující se individualitou. Persona zanese lidskou mysl spoustou přání, chtěním a vzápětí nechtěním, touhou a odmítáním, láskou, která je v pojetí osobnosti spíše připoutaností, a nenávisť. Střet persony a individuality se nedá řešit ani tím, že se zcela vzdáme své osobnosti a budeme hledat jen svoji skutečnou individualitu. Jako nevhodnější jsem našel srovnání člověka se stromem. Člověk stejně jako strom musí vyrůst, aby v poznání (strom ve svém květu) a následně v uskutečnění (strom ve svém plodu) našel vrchol vlastní existence. Nelze dosáhnout květu bez růstu, nelze dosáhnout plodu bez květu. Osobnost člověka se může a dokonce musí budovat, ale pouze pro plod, nikoliv pro korunu až kdesi v nebesích. Člověk, který nepozná sílu vlastní osobnosti, nemá ani sílu tuto osobnost začít potlačovat.

Jako názornou ukázkou vzájemného působení obou archetypů jsem vybral symbol nahoty a oblečení, neboť právě oblečení názorně ukazuje věčný souboj mezi vyumělkovanou osobností a skutečnou individualitou (mezi představou a vzorem). Stručně by se dalo říci, že oblečení zahaluje individualitu do osobnosti.

Postupný vývoj symbolů nahota a oblečení

- největší nerovnováha mezi osobností a individualitou představuje pruderní chování (nemístné, přepjaté, mnohdy falešně stydlivé)
- stydět se za nahotu (svou i druhých): vyjadřuje prozatímní neschopnost snícího odmítnout osobnost a přijmout skutečnou podobu vlastní individuality; obava snícího ukázat se takový, jaký skutečně je
- snící postupně odkládá oblečení, ale má strach, že jiní uvidí právě odhalené tělo
- nahota a odkládání oblečení je příčinou sexuálního vzrušení, když snící nedokáže svou podvědomou touhu ovládnout, nebo když cítí sebeuspokojení ze samotného odhalování před druhými (taková nahota nemá s procesem sebezdokonalování nic společného a je pouhým pudovým obrazem)
- snící začíná chápat nahotu jako osvobozující prvek, ale po chvíli přichází strach a opětovná touha se zase obléknout
- když snící chodí nahý v dešti, pak bez osobnosti plně prožívá dopad citů na svou duši, což přináší schopnost rozeznávat nové rozměry bytí
- plavání bez oblečení nechává působit mocné city na každý kousíček svého „pudového“ těla, aby toto tělo po morálním očištění dokázalo lépe odolávat nástrahám pokušení

- snící vnímá, že nahota je barometrem snahy budovat či potlačovat vlastní ego
- koupající se, plavající či sprchující se nahý pár (žena a muž) je potvrzením jednotícího obrazu citové roviny, ale jen pokud do obrazu nevstoupí sexualita
- nalezení indiferentního přístupu k nahotě je potvrzením dosažení většinou citové roviny a jen výjimečně duchovní roviny
- přichází nahota ve společnosti dětí (také většinou nahých), což není sexuální úchylka, nýbrž velice kladný symbol, který snícímu říká, že se osvobodil od ega a může tak bez problémů komunikovat s citovou či dokonce s duchovní rovinou
- nahota ve vědomí citového a duchovního člověka není spojovaná se sexem, ale výhradně se svobodou a volností

Vzájemné působení archetypů Persona a Individualita ve snech

Sen 7: Našla jsem masku.

Výklad 7: Masku představuje osobnost a tvář pod maskou představuje individualitu. Možná se ptáš „Jaký je v tom rozdíl?“ Obrovský. Osobnost patří tomu, co je na povrchu a individualita patří tomu, co je uvnitř, maska představuje přetvářku a faleš, zatímco tvář pod maskou je skutečnou individualitou.

Jakmile si někdo vystaví „dokonalou“ masku, dojde při první krizové situaci k tomu, že maska z této osobnosti spadne a objeví se v plné nahotě pravá tvář jeho individuality. Okolí „dokonalé“ masky pojmá obdiv k falešné osobnosti a mylně ji považuje za individualitu. Tak stává se hříčkou na jevišti světa v nekonečném panteonu masek. Abych nemluvil pouze řečí teorie, nastíním jeden častý příklad: Rodina na první pohled šťastná, velice dobře zabezpečená, děti plně úžasu obdivují svého otce, který obklopuje rodinu přepychem a zabezpečuje po hmotné stránce. Stejně nekritický pohled věnuje vzornému otci i široké okolí lidských jedinců, nesoucích si svou masku. Nedostatečný styk s manželkou, rodinou a zejména dětmi se „vzorný“ otec snaží omlouvat zaneprázdněností a sháněním hmotných prostředků. Jakmile ovšem takový člověk v krizové situaci, kterou může být například alkohol, zapomene na svou pečlivě nošenou masku, pak ukáže hrůznou individualitu. Marně ji schovával v koutku své rozervané duše, marně překrýval závislostí a negativní vlastnosti naleštěnou maskou osobnosti. Najednou z úspěšného muže – otce rodiny se stane nenávislné zvíře, či slaběji ubohá troska, rozervaná svými rozporuplnými pocity, najednou se zjeví nesnášenlivost, nenávisť, žárlivost a další záporné vlastnosti, které právě jsou jeho pravou individualitou. Nastalá krize v sobě nese potenciál uzdravování, neboť ukáže člověku vlastnosti a hlavně závislosti, kterých by se měl snažit zbavit. Pouhé uvědomění si vlastních nedostatků a závislostí, rozporů mezi hluboko zašlapanou individualitou a uměle vystavěnou maskou osobnosti je předpokladem k budoucímu ozdravení churavé individuality.

Horší situace nastane v případě plného podlehnutí různým závislostem, když člověkem nasazovaná maska zcela zastíní individualitu. Člověk se stává pouhým a bezmocným nástrojem ega, svou individualitu nevědomky zašlapává do nejtemnějšího kouta své duše a trapně se schovává za stále pokřivenější masku osobnosti. Masku odlišného a jedinečného člena lidské společnosti, masku, kterou se snaží dokladovat protikladným vzhledem, postojem i názorem k všeobecně přijímané morálce, dostává trhliny, neboť se takový do své masky zahleděný člověk střetává s podstatně úspěšnějšími lidmi, podvědomě vnímá svíravý pocit vlastní malosti a tento pocit jej sráží stále více na kolena. Rozpor mezi maskou, kterou by rád nosil, a skutečným stavem do země zašlapané individuality vytváří vysoké napětí, jež se musí jednoho dne bouřlivým způsobem vybit. Je nanejvýš smutné, že jedinec, zahleděný do pracně budované masky osobnosti, nemá o vlastní individualitě ani ponětí. Přebujelé ego stává se egem krutovládců a je kletbou pro něj i pro jeho nešťastné okolí. Neovladatelné vnitřní pučení ega, povstale z neschopnosti či dokonce nepřítomnosti vůle, pak vytváří nesnesitelný psychologický tlak na všechny zúčastněné a je předpokladem tragického konce.

Sen 8: Bylo to nejspíš po náročném dni a já jel na kole do hospody (kterou jsem ovšem vůbec neznal), příliš si to nepamatuji, ale asi jsem si dal dvě piva. Byl jsem unavený, tak jsem asi usnul, nebo se opil, nevím, jako bych ztratil paměť a ráno jsem se probudil a bylo před dvěma lety. Vrátil jsem se jakoby časem, ale asi nebylo cesty zpět. Uvědomil

jsem si, že jsem přišel o spoustu věcí a příležitostí, které jsem během těchto dvou let využil a že dva roky dřiny na firmě, abych měl z čeho přežít, jsou pryč. Komukoli jsem ale řekl, co se mi stalo, tak mi nikdo nevěřil, pochopitelně. Ani celou rodinu nezajímalo moje trápení. Seděl jsem v pokoji, postupně to vysvětloval rodičům. Ani rodiče mě nechápali, samozřejmě mě měli za blázna a já byl bezradný a začal ničit nábytek.

Výklad 8: Uvědomte si, že nevědomí, které sen posílá, není vaším nepřítelem, ale naopak nejvěrnějším přítelem a rádcem. Ono vidí, že jste se nechal obloudit osobností (egem), které v posledních dvou letech tak rostlo (dřel jsem, vybudoval jsem, získal jsem spoustu věcí, měl jsem spoustu příležitostí). Najednou jste se dostal v čase zpět a vidíte marnost všeho, všechno budované je najednou pryč. Ego zákonitě začne řídit a rozbíjet. Podvědomě možná cítíte (z pozice individuality), že jste mohl něco udělat pro to, co zůstává neměnné v čase a prostoru. To se vám i nevědomí prostřednictvím tohoto snu snaží vysvětlit. O tomto vzájemném ega a vnitřní podstaty působení hovoří archetypy Persona a Individualita. Rád jsem experimentoval s časem v době snění, ale takový skok se mi nepodařil. Je vidět, že schopnosti máte, jen jste je v drtivé většině věnoval pomíjivé osobnosti a nikoli své skutečné individualitě.

Nastíním vám alternativu, kdybyste třeba v průběhu těch dvou let odstranil nějakou závislost nebo dokonale vyčistil nějaký nepovedený vztah, jak by se to projevilo v tomto snu? Radikálně, neboť byste s jiným vědomím našel jen jiný prostor a jiný čas a o nic významného byste nepřišel. Sebe, tedy skutečnou individualitu si můžete napříč časem i prostorem posouvat a nic se na ni nemění. Ale když do přesunu v časoprostoru naroubujete ego, pak je ego v depresivních koncích. Nevědomí bylo neskutečně štedré a pomohlo vám v jediném snovém příběhu názorně vidět marnou iluzi. Teď už je jasné, kudy máte jít.

Archetyp Otec – Matka versus archetyp Puer – Kora

Podobně jako archetypy Persona a Individualita spolu navzájem souvisí, podobně spolu komunikují i zbývající dva archetypy Kruhu Střetnutí s nevědomím – archetyp Otec – Matka a archetyp Puer – Kora. Jeden bez druhého by neexistoval, navzájem se doplňují a navzájem se ovlivňují.

Matka a otec se pro dítě stávají prvotním vzorem na hmotné rovině jevového světa, prvotním vzorem, jenž je dítěti po celý jeho nedospělý život ukazován. Příklad lidských rodičů v hmotné sféře formuje dítě k budoucímu plnění stejného rodičovského vzoru a záleží pouze na mravních dispozicích jedince, jestliže lidský vzor dokáže zlepšovat, nebo zhoršovat. Každé dítě má však mimo světský vzor uvnitř své duše ještě jeden vzor Matka – Otec, který leží povětšinou hluboko pod hranicí denního vědomí. Božský vzor Matka – Otec má čistě numinózní charakter a očividně by patřil do archetypu Numinózum. Měl by být vzorem pro rodičovské povinnosti, pro vztah k Božskému dítěti a pro transcendentální chápání života. Člověk je však na míle vzdálen božskému prožívání, a tak nastupuje náhražka transcendentálního světa, který jsme vlastní orientací vně, do hmotného světa ztratili. Náhražkou mytologického Božského dítěte se stává lidské dítě a náhražkou Bohů se stávají rodiče, kteří jako první formují vědomí dítěte. Rodiče poté podle vlastních kvalit utváří lidské dítě mezi mantinely maska osobnosti (persona) a individualita. Tak se bezděčně a zákonitě prolínají všechny čtyři archetypy v Kruhu Střetnutí s nevědomím, v němž se odehrává naprostá většina myšlenek, pocitů a snů člověka.

Pro archetyp Puer – Kora je kromě rodičovských vazeb k archetypu Otec – Matka, zajímavý i vzájemný vztah chlapce (puer) a dívky (kora). Vzájemné přátelství puer – kora, tolikrát popisované v pohádkách a mýtech, je sjednocujícím faktorem, ke kterému se lidé marnou touhou po mládí snaží přiblížit. Dětské přátelství je čisté, neboť do něj nevstoupily protiklady anima – animus (ženský – mužský). Role Božského dítěte není vyhrazena ani mužskému, ani ženskému principu! Vstup pohlavních protikladů do vědomí dítěte promění jednotu v rozpor a touhu po jednotě dospívající člověk hledá v pohlavním spojení s opačným pohlavím. Vzorek Božského dítěte, který si nese každý lidský jedinec ve svém srdci, se stává cestou k rodičovství.

Asi každý může potvrdit, že sny v těchto archetypech jsou velice časté a vývoj je také více než zřejmý, proto nebudu uvádět žádná schémata a čtenáře lačného podrobností těchto dvou vzorových archetypů odkáži na archetyp Otec – Matka a archetyp Puer – Kora v knize Tajemství řádu nevědomí.

Vzájemné působení archetypů Otec – Matka a Puer – Kora ve snech

Sen 9: Každou noc se mi ve snu objeví můj otec. Trvá to již dost dlouho, proto bych ráda, kdybyste mi v této otázce poradil. Nemám tušení, co to všechno znamená.

Výklad 9: Otec je představitelem archetypu Otec – Matka, který byste si měla přečíst. Nevědomí používá jeho snovou podobu, aby vám pomohlo pochopit právě tento archetyp. Pro nevědomí a sny je nepodstatné, zda fyzický otec žije či nikoli, stěžejní je vždy archetyp a jeho principy.

Sen 10: Byla jsem u nás v kuchyni s mámou. Brečela, byla na mě zlá, vyčítala mi, že jsem se o ní nestarala a byla na ní zlá, když byla nemocná. Útočila na mě, chtěla mě zbit, bránila jsem se, nechtěla jsem jí nic udělat, myslím, že mi jí bylo líto, bylo mi i líto toho co jsem jí udělala, ale nechtěla jsem se nechat zmlátit a bránila jsem se tím způsobem, že jsem si jí držela od těla zvednutou bosou nohou asi v úrovni její hrudě.

Výklad 10: V tomto snu se odráží nepochopení archetypu Matka, snad i případného svého mateřství. Je třeba pochopit, že i pasivita má své meze a občas může být na škodu. Zkus si ve svém srdci přehrát ideální Matku a snad i ideálního Otce, pak se začne měnit i tvůj náhled na své místo a význam sebe samé v tomto archetypu.

Sen 11: Zdálo se mi, že jsem znovu v domě, kde jsem trávil dětství a vidím v kuchyni mámu, jak sahá po velké kuchařce a z ní vytahuje magnetofonovou pásku. Když jí pustí, najednou se ozve její hlas z mládí. Je tak překrásný, vítální, úplně z něj číší radost, štěstí. Slovy nedokážu popsat ten nádherný matčin hlas. Slova pro mne vůbec nebyla důležitá, ale ta barva hlasu, ten tón se mi vryl velmi hluboko do srdce. Ale ke konci si vzpomínám, jak máma na tom pásku říká, že si nedovede představit, jaké to bude, až jí bude šedesát let a přitom se tomu tak nějak dětinsky směje. (Jako by jí v době té nahrávky bylo tak dvacet). Najednou jsem si uvědomil, že se těch šedesáti let vůbec nemusí dožít, protože jí doktoři našli nádor na játrech. (což není pravda). Najednou se ten překrásný pocit změnil ve sklíčenost.

Výklad 11: Sen odhalil problém, který byste měl pochopit. V současné době na podvědomé úrovni a asi hlavně ve vzpomínkách (magnetofonová páska) pracujete (kniha – kuchařka) s archetypem Matka, ale hrozí, že byste mohl upadnout do závislosti na tomto archetypu, proto nevědomí do snu přihrálo smrtelnou nemoc matky. Druh nemoci navíc radí, kde je váš zásadní problém. Játra – to je sexuální symbol změkčený citem. Tedy dalo by se říci, že se vás archetyp Matky nabádá k tomu, abyste nezaměňoval sexualitu za city a zcela jasně dokázal rozpoznávat své závislosti na pudové rovině prožívání. Najednou okouzlení z archetypu Matky končí a střídá jej obava ze ztráty. Zde si uvědomte, že ten, kdo se bojí ztráty, je ego. Vy jste možná na chvíli byl v extatickém vytržení a možná i ve stavu bez ega (nebo alespoň s hodně oslabeným egem). Najednou je střídáno obavou a strachem, který se dokáže navázat pouze na ego. Ego si zase prosadilo svou a dostalo vás. A pozor, pokud člověk lekci nepochopí, a nevyvodí z ní správné závěry, může se v určité konstelaci příběh přesunout do podstatně silněji prožívaného denního vědomí. Přečtěte si archetyp Pozornost a pracujte na sobě podle něj. Hodně vám to pomůže.

Sen 12: Jsem doma u rodičů, stojím v obýváku a mamka stojí u okna a najednou z něj vypadne. Pak se vidím, jak brečím, jsem z toho zničená a chci jít za ní, ale nejsem schopna tam k ní dojít. Ona leží na zemi, i když v tom snu nevidím přímo mamku, ale nějakou postavu tam vidím ležet. Jen vím, že jsem zdrcena, a někomu z rodiny říkám, co se děje. Stále brečím a vidím plno lidí kolem ní.

Výklad 12: Sen je příliš krátký a nejsou v něm další stěžejní symboly pro přesný výklad (vhodné by byly obrazy, jimiž jste se do popsaného snu dostala), proto vám podám několik variant a vy si z nich podle vlastního uvážení vyberete tu nejpravděpodobnější.

a) Sen se přímo netýká vaší matky, ale je pouze niterným náhledem na archetyp Matka, s nímž si nějakým způsobem nerozumíte. Nevědomí jako váš nejlepší přítel se tímto snem snaží napravit současný stav mysli, kdy třeba ignorujete princip archetypu Matka, proto se vás snaží „nakopnout“, abyste začala na pochopení archetypu pracovat. Dům představuje vás samu, a když matka z vašeho domu či bytu domu vypadává, pak asi máte problémy s vlastním mateřstvím, jeho vnímáním a jeho prezentací před okolním světem.

Myslím, že byste si ve vlastním zájmu měla zmíněný archetyp na stránkách TRN přečíst. Pak uvidíte, kde se chováte správně a kde myšlení a jednání pokulhává za ideálním stavem vnímání božské Matky.

V určitém kontextu by to mohl být také odraz prenatalního vývoje, průběhu těhotenství či samotného porodu, ale to spíše v případě, že byste z okna vypadla sama. O tomto hovoří archetyp Bazální perinatální matrice v knize TRN.

Pláč ve snu je nejspíše odrazem nezdravé připoutanosti, jako byste se obávala, co zde budete sama bez matky dělat. Čím dříve naleznete svoji vnitřní samostatnost, tím dříve uzdravíte i svoji psychiku. Zde, prosím, nezaměňujte významy slov připoutanost a láska. Skutečná láska trvá i přes skon hmotného těla stejně a jasně jako dřív, kdežto připoutanost bolí, když se objekt připoutanosti jen vzdálí, když na nějaký čas odejde a ještě více bolí, když odejde z hmotného těla.

b) Sen je vizí budoucnosti, tedy přípravou na odchod matky ze současné tělesné schránky. Ani to není žádná tragédie, protože smrt je pouhým převlečením kabátu, existence trvá i přes skon hmotného těla. Pokud se budete chtít zase s matkou setkat a dořešit nevyjasněné problémy, pak se můžete stětovat ve snech nebo ve vizích, například v meditaci. Z vlastní zkušenosti musím říci, že vize předpovídající takto přímo smrt je zcela výjimečná. Většinou se odchod našich blízkých halí do hávu snové symboliky.

Sen 13: Viděla jsem svého otce (ve skutečnosti hodný člověk, nemáme potíže), jak záměrně táhne mého syna (3 roky – neumí plavat) do řeky (nalákal ho tam za hračkou). Řeku znám, je z bývalého místa bydliště – ve snu byla hodně zarostlá rákosím a vodní trávou, která byla v celé šířce řeky, ale voda byla čistá. Otec ze snu zmizel, já to celé viděla jako by z mostu a běžela jsem synovi na pomoc, vypadalo to, že se již utopil, ležel tam ve vodě bez hnutí, ale když jsem ho vytáhla, přivedla jsem ho k životu.

Výklad 13: Otec není skutečným otcem, ale představitelem stejnojmenného archetypu. Pokud se budete chovat podle běžných lidských zvyklostí, pak se podstata archetypu Otec – Matka obrátí proti symbolu sjednocení – proti dítěti. Jednota, do níž člověk na duchovní cestě (cestě sebepoznání) míří, z určitého úhlu pohledu archetyp Otec – Matka likviduje, proto se ve snu může tento archetyp obrátit například proti symbolům sjednocení. Není jednoduché toto vysvětlit v několika řádcích, ale může si přečíst zmíněné archetypy a pak vše do sebe vstřebáte pro brzké pochopení. Syn ve snu není skutečným dítětem, ale symbolem sjednocení. Otec jej táhne do vody, neboť vy svým rodičovským způsobem vtahujete svůj duchovní obsah (symbol) do citů – do vody. Způsobuje to skutečnost, že v denním vědomí upřednostňujete city před duchovními obsahy vlastní duše. Voda (city) jsou navíc „okořeheny“ sexuálními symboly rákosí (falický doutníkový tvar) a trávou. Naštěstí jste se v poslední chvíli vzpamatovala a duchovní symbol před utopením v citech jste prozatím zachránila. Sen je takovým mírným varováním před nesprávným (neduchovním) způsobem života. Uvědomte si, že lidé mají duchovní podstatu a pokud se jí protíví, pak je nevědomí v jejich vlastním zájmu upozorňuje na různá přestoupení.

Dodatek Irenka 13: Opět bych upřednostnila plné prožití pozemského života, tedy se vším všudy a teprve potom začít odkládat a bourat a vrhat se do cest duchovních. Jsou tací, kteří zvládnou obojí s úspěchem, ale snící to myslím není.

Sen 14: Vrátila jsem se ve snu do svého dětského věku a hrála si s kamarádem (oběma nám bylo asi pět let). Do velice příjemné atmosféry hry náhle vstoupila moje maminka a pak i tatínek. Pocítila jsem změnu své nálady z euforické do našťvané. Když jsem splnila nějaké nesmyslné úkoly, tak jsem se vrátila ke kamarádovi, ale už jsem nebyla ta malá holčička, ale velká slečna a kamarád byl mladý muž. Snad jsem byla princezna a on princ, ale určitě to nevím.

Výklad 14: Hezký příklad Božského dítěte. Zpočátku není princip Božského dítěte, který je podstatou archetypu Puer – Kora, vyhrazen ani mužskému, ani ženskému principu. Poté vstup pohlavních protikladů do vědomí dítěte promění jednotu v rozpor a touhu po již někdy prožité jednotě. Když ještě nejsou pohlavní protiklady příliš zakořeněné ve vědomí dítěte, může dítě využít hru mezi dívkou a chlapcem a navodit stav jednoty. (V dospívajícím věku by se touha po jednotě hledala už jen prostřednictvím pohlavního spojení s opačným pohlavím.). Archetyp Otec – Matka se v tomto

snu prezentuje jako archetyp nepřející jednotě, což je způsobené omezeným působením tohoto archetypu. Jedině kdybyste archetyp Otec – Matka ztotožnila s božským principem (archetyp Numinózum), byla by pro rodiče prožívaná jednota vítaným darem. Návrat za kamarádem z mládí je jako pohádka. Už jen pouhá vzpomínka vás dostává do prožitku duchovní animy a navíc i ve spojení s duchovním animem, tedy do spojení ženské a mužské složky psyché. To už samozřejmě není obsahem archetypu Otec – Matka, ale podstatou archetypu Coniunctio. Pokud se chcete dozvědět více, pak si výše uvedené archetypy pozorně přečtěte.

Jakmile se objeví ve snech naši rodiče, či naše děti, pak máme zcela jistě co do činění s archetypem Otec – Matka či Puer – Kora. Archetyp Otec – Matka může ve snech vystupovat jak v pozitivní tak i v negativní roli. Úkolem člověka je obě tyto polohy pochopit, přijmout a zdárně asimilovat. Jakmile se ve snech častěji (dvakrát týdně) objevuje otec nebo matka, pak je to dokladem toho, že je snícím tento archetyp postupně zpracováván. Když nastanou problémy s přijetím role negativní matky a negativního otce, pak doporučuji pozorně přečíst archetyp v knize Tajemství řádu nevědomí.

Vzor v podobě archetypu Individualita a představa v podobě archetypu Persona je dalším hodně častým tématem lidských snů. Ve snu nemusí vždy vystupovat oba archetypy jako protiváha. Tento model vzájemné rozporuplnosti nastává v okamžiku, kdy je nevědomí přesvědčeno, že snící už bude schopen adekvátně zpracovávat tuto tematiku ve prospěch skutečné individuality.

Ve scénáři těchto čtyř archetypů Kruhu Střetnutí s nevědomím se odehrává naprostá většina lidských snů.

2. Cesta archetypem Hrdina

Jakmile vstoupíme do archetypů Kruhu Procesu obnovy, zcela zákonitě nalzáme dva opačné póly sil, které zpočátku navzájem soupejí. S uvědoměním vlastních záporných vlastností člověk ve svém nitru zákonitě nalzá opačné, kladné vlastnosti, díky jimž bude překonávat zápory své individuality. Kladné vlastnosti nese hrdina – člověk, jenž ztratil strach a vydává se do boje za vítězství dobra. Každý člověk se na tento střet dobra a zla připravuje nejen prostřednictvím snů v nevědomí, ale hlavně v denním životě. Cesta hrdinů je krásně popsána v mnoha mytologiích světa, a protože je mytologie vepsána v podvědomí každého člověka, pak se zákonitě objevuje i ve snech. Zájem snícího, jeho příslušnost k určité rase či národu a potažmo i k převažující mytologii pak určuje, jaké mytologické obrazy budou snícího na jeho hrdinské cestě doprovázet. Pro přehlednost archetypu Hrdina je dobré jej rozdělit na dvě části:

a) mytologická cesta hrdiny

b) psychologická cesta hrdiny

Jakmile se ve snech objeví některý mytologický výjev či mytologický symbol, je potřeba si příslušnou část mytologické cesty přečíst, neboť tím si usnadníme cestu k pochopení a později i k transformaci této cesty sebepoznání. V knize Tajemství řádu nevědomí je podrobně popsána cesta řeckou mytologií, která byla a je autorovi nejbližší. Samozřejmě, že i ve snech Evropanů se také často objevuje severská, keltská či slovanská mytologie. Méně často se Evropané setkávají s mytologickými obrazy amerických, asijských, afrických a australských národů, ale i tyto na první pohled vzdálené mytologie lze ve snech Evropanů najít.

Složitost archetypu Hrdina je daná nejen mytologickými hrdinskými cestami, ale i prorůstáním archetypu do všech archetypů Kruhu Procesu obnovy, v nichž hrdina pomáhá k postupu jednotlivými procesy. Pak hrdina bojuje se strachem, touží po smysluplnějším životě, nalzá intuici, objevuje diktátora, prožívá lynč, nalzá soucit, aby přes prožitek smrti vstoupil do nového života. Jakmile se ve snech objeví výše zmíněná témata, pak je dobré tento archetyp podrobně nastudovat v knize Tajemství řádu nevědomí.

Abychom nezůstali pouze u teorie, ukážeme si na příkladu několika snů působnost archetypu Hrdina:

Působnost archetypu Hrdina v archetypu Stín

Sen 15: Bojoval jsem s dvěma nebo třemi nestvůrami. Myslím, že to odnesl nějaký můj pobočník, ale jsem si jistý, že jsem si vedl obstojně, snad dokonce ještě lépe.

Výklad 15: Bylo by dobré si přečíst archetyp Stín, neboť jeho znalostí si můžete ušetřit mnohé budoucí problémy. Takových snů budete mít v budoucnosti bezpočet, ale to poznáte velice dobře, až si přečtete archetyp Stín. Čím nížeji člověk začíná svou duchovní cestu, tím více se musí usilovat překonávat zlo, které ho infikovalo při jeho pobytu v nízkých rovinách bytí. Pro anděla je boj s ďáblem hračkou, zatímco pro člověka je to značný problém a pro člověka, který dopadl až na dno drogové závislosti, je tento problém obrovský. Ale je překonatelný, jak už naznačil tento sen.

Působnost archetypu Hrdina v archetypu Témata zničení světa

Sen 16: Zdají se mi sny o konci světa, všude je voda, lidé žijí na ostrovech – městech, někde je relativní pokoj, někde války, boje, násilí. Prožívám zemětřesení, vidím zničená města. Často bojuji, snažím se ochraňovat slabé, pomáhám. Někdy se mi to daří, jindy podléhám.

Výklad 16: Konec světa je častým tématem archetypu Témata zničení světa. Vysvětlení snu prakticky není potřeba, snad jen, že do procesu vkládáte hodně citů (proto potopa), což samozřejmě není na škodu. Ve snech žen je tento obraz podstatně častější než ve snech mužů. I když autoři filmu „Vodní svět“ by mne asi chtěli přesvědčit o opaku, neboť u zrodu jejich filmu jsou čtyři muži. Když se objeví nebezpečí, objevuje se také hrdina, který se v tomto snu a samozřejmě i v celém archetypu stává neohroženým průvodcem. Nejlepší pro zdárný postup je znalost archetypu Témata zničení světa a také archetypu Hrdina, který bude ochráncem cesty všemi archetypy Kruhu Procesu obnovy.

Působnost archetypu Hrdina v archetypu Bazální perinatální matrice

Sen 17: Zdálo se mi, že jsem v Osvětím, bloudila jsem tam, bylo tam hodně lidí a hodně mrtvol, panika a zoufalství, jako by nikdo nevěděl proč tam je a jak se tam dostal. Někomu jsem říkala, že já už jsem tu přece byla (tím jsem měla na mysli loňský výlet, který jsme tam se známými podnikli). Esesáci tam nebyli, bylo to v dnešní době. Nakonec se mi povedlo odtamtud uniknout, jakoby spodem skrz podlahu jsem se dostala na cestu, kde jsem věděla, že už jsem v bezpečí.

Výklad 17: Zcela jednoduchý sen, ale jen pokud je vám znám archetyp Bazální a perinatální matrice a také něco z archetypu Témata zničení světa. Právě koncentrační tábor je velice častý obraz druhé fáze archetypu Bazální perinatální matrice, která má určité zákonitosti vývoje. Nejprve snící prožívá roli trpícího, posléze se stane méně trpícím účastníkem celého obrazu, až nakonec z polohy nestranného svědka rozpoznává podstatu vnitřních problémů a současně kořenů existenciální filozofie. Zde jsem nastínil i vývoj, který můžete ve svém brzkém prožívání očekávat. Jakmile je podobnými obrazy člověk zasažen, je jeho cesta do nitra nastartována a je pouze na něm, zda půjde dobrovolně, nebo zda ho na tu cestu život „dokope“ různými nešťastnými událostmi. Měla byste si přečíst zmíněné dva archetypy z knihy „Tajemství řádu nevědomí“, znalostí archetypů se naučíte znát svůj jízdni řád, nebudete zbytečně bloudit a svoji cestu k poznání sebe samé i světa kolem sebe značně zrychlíte.

Působnost archetypu Hrdina v archetypu Anima – Animus a v archetypu Řízená imaginace

Sen 18: Jsem v práci, musíme zde s kolegy i spát. Spíme na společných postelích (to mi nevyhovuje) vedení podniku do pokoje, který sdílím s kolegy, ještě pošle své přátele na víkend, je to neúnosné. Vzbouříme se (já a jeden z kolegů). Letím pryč mezi stěnami domů, které se velmi přibližují a nechtějí mne málem pustit. Jen s velikým úsilím je myslí odtahuji, abych mohla proletět, místy mi pomáhá kolega. Pak se ocitneme v prázdném bytě, zřejmě můj byt, uklízím a připravuji nám klidný spánek. Převlékám povlečení. V místnosti se objeví slepice. Prohání jí můj pes. Nedovolím mu to, beru ji do rukou a pouštím na zahradu k ostatním, drůbež se změnila v jiné ptáky, pávy, bažanty, a vzápětí na pohádkové bytosti. Lidé s ptačím peřím.

Sleduji pohádku o dvou ptačích princeznách a jednom princí. On si má mezi nimi vybrat, první je krásnější, ale pyšná, druhá obyčejnější, ale jeho přízeň chce získat podvodem. Princ se rozhodne pro pyšnou, pýcha se dá snáze odnaučit prací než srdce podvodnice.

Dodatek autorky snu 18: Někdy jsou chvíle kdy, jsem pyšná a s pýchou, přiznám se, občas zaboujím, ale už to není, co to bývalo.

Výklad 18: Všichni účastníci snu jsou součástí vaší mysli, jsou astrálně zhmotněnými vlastnostmi. Vaším úkolem je se všemi vypořádat, pochopit a transformovat. Na to je potřeba odvahy hrdiny. Protože odvahy a sil máte dostatek, vzbouříte se a letíte. Ale na jednoho člověka je toho příliš, proto přichází logický útek s mužskou složkou psyché. Protože oba letíte, jste vlastně v roli duchovní animy a duchovního anima. Dalo by se říci, že je to únik od problémů nižších rovin vědomí. Proto je i let (snový let bez technických prostředků je součástí archetypu Řízená imaginace) problematický. Ideální stav by nastal po transformaci a integraci všech kolegů vedení podniku. V duchovním rozpoložení se dostáváte do prázdného bytu, který je synonymem vyprázdněné mysli. Slepice symbolizuje určitý typ ženy (nic hanlivého v tom není), pro který již není v současné náplni mysli místo, proto po střetu s pudy ji odnášíte na zahradu. Kdyby nedošlo k proměně, bylo by to jen odkládání. Proměna drůbeže v bažanty a pávy a vzápětí v pohádkové bytosti udržuje děj snu na duchovní rovině prožívání a duchovní mužská složka se odhodlala pracovat s pýchou. Již ze samotného snu vyplývá, že pýchu ve vlastním jednání registrujete a také nad ní občas vítězíte. To je výborné. Do budoucna se určitě budete setkávat se symbolem psa, který vyjadřuje pudová přání, neboť jste jej nevyvedla z bytu (z mysli).

V tomto snu se prolínají archetypy Anima – Animus, Řízená imaginace a Hrdina.

Působnost archetypu Hrdina v archetypu Poklad

Sen 19: Zachraňovala jsem malé děti, které lezly do jezera. To jezero se navenek tvářilo čistě a krásně, ale na dně se skrýval záhadný předmět, snad poklad, něco velmi dávného. Ten poklad otravoval vodu, a vše živé, co do vody vlezlo, by časem pomřelo. Nemohla jsem to dětem stále vysvětlit, aby se ve vodě nekoupaly. Jedno z dětí jsem vytáhla přímo z hloubky, už bylo stahováno k předmětu na dně. Letěla jsem nad jezerem a viděla to mrně pod vodou. Slétla jsem jako pták pod vodu a vytáhla ho, přežilo.

Výklad 19: Podobně jako archetyp Poklad otravuje mysl, stejně i poklad, jež vzbuzuje chtění a touhu, otravuje city (vodu), a proto děti jako symboly sjednocování na různých úrovních jsou otravovány touhou a chtěním (poklad), proto umírají ze své roviny, aby se po dalším zrození (třeba v dalších snech) věnovaly sjednocování na nižších rovinách svého vývoje. Nestačí hrdinsky zachránit jedno neopatrné dítě, je potřeba poklad vylovit, pochopit a zjistit, že vlastně pokladem není, čímž se mu definitivně sebere jeho negativní moc.

Působnost archetypu Hrdina v archetypu Vize budoucnosti a minulosti

Sen 20: Spím v posteli, ale v nějakém cizím pokoji. Sám sebe jsem viděl jakoby z pozice svědka. Najednou jsem se probudil, na stolku vedle postele jsem nahmatal papír a tužku a rychle jsem začal psát nějaká slova. Ani jsem nestíhal po sobě číst, to co jsem psal, jen jsem věděl, že je to velmi důležité. Po chvíli jsem si byl jist, že píšu základní informace o mých minulých životech. Jednalo se asi o pět nebo šest životů dozadu. Jediné co jsem si stihl zapamatovat, bylo to, že asi u třetího odstavce, který měl symbolizovat třetí minulý život, jsem nepsal slova, ale matematické vzorce. Okamžitě mne napadlo, že jsem musel být kdysi matematikem. Pak jsem odložil tužku a s naprostým údivem jsem pročetl mnou psaný text (co tam stálo, si vůbec nepamatuji, jen vím, že to dávalo smysl). Vstal jsem z postele a najednou mě zasáhl děsný strach. Cítil jsem, že to bylo něco nadpřirozeného, najednou se roztočil větrák v pokoji a začal vydávat děsivé zvuky. To už na mě bylo moc. Otočil jsem se a viděl svojí tvář v zrcadle. S maximální pozorností jsem analyzoval svůj odraz a najednou jsem si všiml, že oči v zrcadle nemají jasně černé panenky, ale spíš takové matné, zkalené. Okamžitě jsem si uvědomil, že to celé je jen sen, strach mě opustil a se zvědavostí jsem čekal, co se stane. Házel jsem do zrcadla grimasy, různě jsem se šklebil a měl jsem z toho srandu.

Dodatek autora snu 20: Na tento sen pak navázal další, kdy jsem byl na nádraží a čekal jsem nějakou zásilku. Byl tam se mnou i mistr Osho. Oba jsme čekali na pytle s bylinami, které mi mistr předepsal. Nakonec pytle dorazily, ale nebyly to ty správné. Mistr mi řekl, že si ty správné pytle s bylinami musím koupit a zdůrazňoval mi cenu 18 tisíc. Když jsem slyšel, jak moc drahé ty byliny jsou, tak jsem ho odmítl i s bylinami a odešel jsem.

Výklad 20: Vstoupit do vlastní minulosti, to potřebuje duši hrdiny, neboť v minulosti nenalézáme jen to dobré, ale i podstatně častěji mnoho špíny, bolesti, zmaru a často i umírání. Snové nahlížení do minulosti a do budoucnosti patří do archetypu Víze budoucnosti a minulosti. V určité fázi duchovního vývoje, zejména když je potřeba splácet karmické dluhy minulosti, otevrou se člověku minulé inkarnace. V tomto snu vám nevědomí předalo důležité informace, které nyní máte pochopit a zpracovat. Nyní již zcela jistě věříte, že jste skutečně prošel nějakými minulými inkarnacemi a zásadní asi bude informace, že jste si prošel inkarnací matematika.

Zrcadlo ukazuje proces sebepoznávání, a protože jste již v tomto snu vkročil do minulých životů, tak se ukazuje další vyšší fáze – poznání z prožitků minulosti. Proto jste si při sledování těla a očí v zrcadle podvědomě vybavil, že nejste tělem, a tudíž že sníte (tato schopnost je součástí archetypu Řízená imaginace). Zvnitřnění přináší další archetyp, tentokrát Moudrý stařec. Je škoda, že jste ty byliny ve snu nekoupil, ulehčil byste si cestu. Ale nevadí, podívejte se na číslo 18 ze všech stran, asi vám má něco napovědět. Osho a číslo 18 – to je karta „Minulé životy“.

Působnost archetypu Hrdina v archetypu UFO – iniciační obřady

Na příkladu dvou snů si ukážeme, jak dokáže archetyp Hrdina, či spíše síla archetypu Hrdina ovlivnit vývoj v jiném archetypu.

Sen 21: Zdálo se mi, že jsem někde v přírodě, na nějaké malé louce uprostřed lesa a kousek ode mne je „létající talíř“. Měla jsem silné pocity strachu, protože jsem měla pocit, že mě UFO pronásleduje a chce mě unést. Byl tam se mnou i někdo z mých blízkých osob, ale nevím kdo. Sen skončil, aniž bych věděla, jak to dopadlo.

Výklad 21: Zcela běžný sen archetypu UFO – iniciační obřady je častý zejména na počátku cesty tímto archetypem. Protože snící je teprve na počátku cesty archetypu Kruhu Procesu obnovy, není ještě její vnitřní hrdina natolik vytrénovaný, aby zvládnul strach a posunul chápání o další dílek skládačky. Hrdina potřebuje trénink, mnoho střetů, mnoho vítězství i mnoho porážek, aby dokázal tak neobvyklé obrazy přijmout jako výzvu a neustoupit. Příště se stejný nebo podobný příběh určitě posune alespoň o maličký kousek kupředu. Možná bych ještě dodal, že hrdinství je i schopnost naučit se přijímat všechno, co přichází a co se děje v indiferentním postoji, který přináší snad nejrychlejší cestu k Poznání. Samozřejmě ale indiference nesmí sklouznout do lhostejnosti.

Plnou verzi knihy naleznete na stránkách

www.medo.cz

Licenční ujednání: Kniha **Jak vykládat sny** je určena pouze pro osobní použití bez možnosti další distribuce či jiného šíření bez písemného svolení autora. Dílo se nesmí kopírovat, přenášet či jakkoliv reprodukovat a modifikovat (například na jiných webových stránkách nebo tiskopisech. Uveřejnění v jiných literárních dílech, kandidátských pracích lze pouze se souhlasem autora.

Distribuce kopie této knihy není povolena. Případné zájemce o knihu odkažte, prosím, na stránky www.medo.cz .

© Copyright 2014 by Jaromír Medo

Kniha "Jak vykládat sny"

Autor: Jaromír Medo

Jazyková spolupráce: Zdeňka Dohnalová

Jazykové opravy: Jaromír Medo

Převod textu z LibreOffice Writer do Scribus: Jaromír Medo

Převod textu ze Scribus do formátu PDF: Jaromír Medo

Úvodní obrázek knihy: Zdeňka Dohnalová